

Társasági és kiadóhivatal: Cluj, Str. No. 24718/929.

10. Telefo Havonta 1 évre 600, földre: H2 félvre 12, detések di KELET a 2 dóság egy! Cikkjeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Hanasetter Robert Budapest Disztér 2. l. e

KELET

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52. **Ara 5 lej** Péntek, 1936. május 1. 5996. EV. IJAR 9 XIX. EVF. 105 SZAM

Egy utánozandó példa

Melyik polgár tudná megmondani, hová fordítja az állam az ő adófilléreit és hol és mi módon válik az összesség javára az a pénz, amellyel adókötelezettségeink tesz eleget?

Jó volna ezt pontosan tudni két okból. Bizonyára sok haszon származna abból és sok visszaéléstől szabadulna meg az állam, ha minden adófillér hovatartozását pontos kimutatás állana a közvélemény rendelkezésére és az is kétségtelen, hogy az adófizetők is több ambícióval tennének eleget pénzügyi kötelezettségeiknek az állammal szemben, ha tudnák és látnák, milyen produktív célokra fordítják az ők hozzájárulásukat a költségvetéshez.

Ezt abból az alkalomból mondjuk el, hogy az angol kormány komoly formában foglalkozik ilyenértelmű ajánlattal, mely az adók hovatartozásának újságokban való publikálását javasolja és londoni távirati jelentés szerint a kormány valószínűleg el is fogja fogadni ezt a javaslatot.

Az angol kormány eddig is megbecsülte az újsághirdetés nagy értékét az államgazdaság és a lakosság nevelés szempontjából. Ha valamilyen akciót indított, nem elégedett meg az arról írt vezércikkkel, amelyek természetesen az illető újság álláspontját tükrözték vissza, hanem hirdetéseket tett közzé és ezekkel toborozta a közvéleményt.

Amikor történetesen megváltoztatta, olcsóbbá tette vagy kiterjesztette a távbeszélő szolgáltatást, mindezeket ötes hirdetésekben vitte a közönség elé. És az angol kormány nem fizetett rá ezekre a hirdetésekre, mert eredményük többszörösen visszahozta a velejáró költségeket.

Ugyanílyen eredményt fog elérni a kormány akkor is — így szól az ajánlat, mely a kormány előtt fekszik —, ha hirdetni fogja az újságokban, hogy mire költi a felemelt adókat. Bizonyos, hogy ha a közönség napról napra látni fogja, hogy az ő felemelt adóját ilyen, vagy olyan kulturális célokra fordítják, vagy hogy az ő pénze ényivel és ényivel járult hozzá az angol birodalom nagyságának kiépítéséhez, szívesebben és pontosabban fogja fizetni az adót. Az adóintézk. zálogolások és árverések egy része feleslegessé válik. Az ilyen módon megtakarított pénzzel bőségesen ki lehetne fizetni a hirdetéseket.

Hogy mi is az adóemelés, azt mi is tudjuk. Talán jobban, mint az angol polgár. Aki nek gondja és adója is kisebb, mint a miénk. Ezért nem is fogja annyira értékelni a fenti javaslat elfogadását, mint amilyen ünnepe volna a román adófizető polgárnak egy ilyen újítás az állam pénzügyi politikájában.

Kisérletek tavasza

Hűvös, szeles, mogorva április után meleg és napsugaras tavasz fényei csókolják életre a zöldülő fák lombjait, égi meleg keze nyitja meg az életet termő mezők humuszát.

A világ területének egy tekintélyes részén mindennütt a tavasz ébredésének zenéje hallszik s a gondoktól meggyötört lelkek némileg felszabadultan pillantanak fel a fény örök forrását hordozó égboltozatra.

A természet vidámságra, öröme hívja az embert s a gondok oduiból a szélesre tártlított mezők, a virágba boruló dombok lankáira csalja a városok lakóit.

A feltámadó élet s a feltámadó szépség hagyományos ünnepén: május elsején máskor az emberi szívekben is csodálatos remények, a megújulás és a változás hite támadt fel, a téli fogságából kikerült idegekben az életkedv mámorra ébredezett.

A világháború befejezése óta eltelt tizen-nyolc év alatt a májusok többnyire ennek a felszabaduló életkedvnek és fűtetekre serkentő akarataknak voltak megnyilvánulásai.

Ki merte volna hinni még néhány évvel ezelőtt, hogy a rombolás, a legszörnyűbb tömeghalál kísértetei még egyszer visszatérhetnek alvilági rejtekükből s a tavaszi napok fényét, a megújuló természet pompáját a rettegés, sőt a rémület kísérteteivel népesíthetik be?

A mai május elseje azonban nemcsak az ébredő természet, hanem a komor félelem május elsejeje is s a napsugaras égre tévedő tekintet szinte arra kényszerül, hogy az egék tündöklő azurja alá bombavető repülőgépek

Az angol kormány komolyan gondol arra, hogy az elvesztett gyarmatok egy részét visszaadja Németországnak

Lengyelország nem csatlakozik a római olasz-magyar-osztrák egyezményekhez

Előreláthatólag szociáldemokrata kormány következik a népfront győzelme után Franciaországban

Párizs, április 30. A francia jobboldali pártok ama reménye, hogy a pótválasztások előtt sikerül megbontaniok a népfrontba tömörült pártok egységét, nem járt sikerrel. Daladier, a radikális szocialisták balszárnya vezérének elnökletével tegnap a párt végrehajtóbizottsága elhatározta, hogy betartja azt a megállapodást amelyet a pótválasztásokra a népfront győzelme érdekében a szocialistákkal és kommunistákkal kötött.

Ezek után nem kétséges többé, hogy a vasárnapi pótválasztások a népfront győzelmét fogják meghozni, amely Franciaország sorsára úgy bel-, mint külpolitikai vonatkozásban döntő kihatással lesz. Különösen külpolitikai vonatkozásban várható radikális változás, amennyiben a következő kormányban Flandin, aki középpárti politikus, nem igen fogja megtarthatni tárcáját

s így a francia külügyminisztérium élére vagy radikális szocialista, vagy szociáldemokrata politikus fog kerülni.

Ez pedig azt jelenti, hogy az Olaszországgal való mindenáron megegyezés keresése helyett inkább egy angol-barát külpolitika fog kialakulni s Németországgal szemben

is olyan félreérthetetlen és pozitív állásfoglalás fog kialakulni, mely szakítani fog az eddigi, viszonylag erélytelen külpolitikai vonalvezetéssel.

A népfront győzelmével egyidejűleg Párizsban arra számítanak, hogy a pótválasztásokon ezuttal nem a radikális szocialisták fognak a legerősebb pártként bekerülni az új parlamentbe, hanem a szociáldemokraták s így

a Sarraut-kormány a választások után valószínűleg beadja lemondását.

Egyesek már azt sem hiszik, hogy a radikálisok balszárnyának vezére: Daladier alakítja meg az új kormányt, hanem Leon Blum lesz az új miniszterelnök, mint a legerősebb baloldali párt: a szociáldemokraták vezére.

Egyes hírek szerint Leon Blum, aki még most sem gyógyult fel teljesen sebésüléstől, nem fogja vállalni a miniszterelnöki megbízatást, hanem helyette Vincent Auriel, a szociáldemokrata párt pénzügyi szaktekintélye fogja vállalni a kormányalakítást, amelyben a szociáldemokraták mellett a radikális szocialisták, esetleg a kommunis-ták képviselői is részt fognak venni.

Riadalom a francia pénzvilágban

Amint az minden baloldali előretörés idején mindig történni szokott Franciaországban: a népfront győzelmének kilátásai megmozdulásra készítik a francia plutokráciát, amely már is tőzsdei manőverekkel igyekszik pánikot kelteni a francia gazdasági életben. Tegnap, amikor nyilvánosságra jutott, hogy Daladier visszautasította Flandin ama ajánlatát, hogy a radikális szocialisták vegyének részt egy köztársasági polgári összefogásban a munkásbaloldallal ellen: a párizsi tőzsdén azonnal zuhanni kezdtek az értékpapírok, köztük vezető helyen a Francia Bank részvényei, melyek értékükből tegnap megint 608 frankot vesztek.

A tőzsdei manőver abban leli magyarázatát, hogy a francia plutokrácia jól tudja, hogy egy megalakulóban lévő népfront-kormány pénzügyi politikája valószínűleg élesen szembe fog kerülni a Francia Bank eddigi pénzügyi politikájával és előrelátólag megkísérli a trösztök elleni harcot is, ami a választási jelszavak élén szerepel.

Ki lesz a külügyminiszter?

A világ közvéleményét természetesen legelsősorban az érdekli, hogy Flandin várható lemondása után ki fogja átvenni a francia külügyet vezetését. Erre vonatkozólag különböző kombinációk kerültek forgalomba. Beszélnek Herriot külügyministerségéről, amit azonban valószínűtlennek tartanak azért, mert a szociáldemokraták tulságosan mér-

sékelt beállítottságának tartja a radikális szocialista párt elnökét és jobbszárnya vezérének. Sokkal valószínűbbnek látszik, hogy amennyiben szociáldemokrata elnöklet alatt álló kormány alakul, úgy ebben

a külügyi tárcát Daladier fogja elnyerni, vagy esetleg Bergery, szintén a radikális szocialistapárt balszárnyának egyik vezető egyénisége. Egyébként a radikális szocialista pártnak a pótválasztásokra vonatkozó határozata felé irányul. A baloldali lapok örömlöknek annak kifejezését, hogy a párt betartja a népfront rendelkezéseit, a jobboldali és középpárti organumok viszont még utolsó kísérletet tesznek arra, hogy eltérítsék a radikális szocialistákat a marxista munkásbaloldal jelöltjeinek támogatásától.

Tegnap Londonból azt a hírt közölték a távirati irodának, hogy pénteken, vagy szombaton fogják átnyújtani Berlinben a Németországhoz intézendő s az angol kérdőpontokat tartalmazó jegyzékét, amelynek tartalmát mai számunkban közöltük is. Újabb jelentés szerint a kérdőpontok ügyében tegnap minisztertanács ült össze, amelyben azonban még nem hoztak végleges döntést a Berlinben átnyújtandó kérdések ügyében s így a jegyzék átnyújtása valószínűleg még pár napi késéssel fog szenvedni.

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

konturjait képzelve oda s az első tavaszi virágok illatát hordó szellő suttyogásából közelebbi ágyudörgések hangját hallja ki.

A megváltás májusa helyett ez a mai május a rombolás kísérteteinek májusa.

Szerte a világon démonikus erők vívják harcukat az emberszeretet és a béke védelmezőivel szemben, akik a kísértetek valóságossá váló átalakulásának borzalmát és kockázatát előre látják és előre rettegnek.

Kecskeméti Ezsajása

írta: Drechsler Miksa dr. Timisoara

Az összehasonlító vallástudományok ma alig van világszerte külön művelője, mint Kecskeméti Lipót. Az ő profétai munkái, a már megjelentek, Jeremiás, Ezsajás, és a még jövődök, — olyan összefogó, olyan nagyszabású munka egy ember lelkéből való, — hogy mondhatnók páratlan a vallástudományok történetében. Csak egy konzervatív profétai lélektől, kiből együtt a tudomány roppant anyaga, a művészi ihletettsége és a filozófus gondolatméltsége telik ki a szellemnek ilyen fenséges megnyilatkozása, a tudományos kutatás ilyen kiemelkedő műve.

Es az időknék nyomorúságát mi sem jellemzi jobban, mint hogy ma nem találunk ilyen nagy életre szóló tudományos munkák olyan visszhangra és méltányolásra, mint ami őket megilletné. Pedig egy egész korunk való elegendő finom táplálék és inspiráció benne.

Az értelmetlenség meg a szellemi reátság a maga közönyössége, tünysága menteségeként hibájul róna a tulságokat: az eszmei tulgazdagságot, a nyelv túltömörtséget, a képelet tulváltottságot, a kifejtésnek tulterjedtségét. De nem-e érthető, hogy ős hegyek magasságaiból jövő folyam, aki ölebe vesz mindent, ami körülötte él, fakad, csobog, áradáskor néha át is csap a medrén, hogy aztán annál nyugodtabban folytassa a maga megtermékenyítő, áldó életét.

Kecskeméti művészi rajzában megéled Ezsajás egyénisége minden színében: a messiaszi eszme megteremtője, az emberiség üdvösséges jövődjének bátor hívője, a hitnek profétája, költője, az áldozatnak szentje, a szépségnek alázatos és mindig és mindenben ember. Ahogy a Zsidóság profétája minden népek profétája is. Minden embernek testvére. Minden szenvedők barátja. Minden nagy eszmék hívője.

Talán manap időszerű éppen, hogy közelebbről is szemébe nézzünk az örök aktualitású kérdésnek, hogy valójában ki is az a proféta, és miért hogy a proféta gyöngéd szívében, a szeretett drága gyöngyének ez arany foglalatjában, az irtózatos harag lángja is úgy tud lobogni, hogy az átok is megfoggan, kigyul benne.

Istennek küldöttje-e, avagy megszállottja a mag démonjának, a maga sorvasztó szenvedélyének?

Az erőnek áldottja-e, az életnek az erőse, aki nem bír az erejével, aki kényszerül, hogy életet fakasszon szive patakzó forrásából, — ha nem is kell senkinek se, ha a legotrombább megemérett fogadja is szavát, — ha a legrutabb hálátlansággal, a legfagyosabb közönyt viszonzozzák is forró érzelmeit, ha elfordítják is fejüket tőle, ha eltömik is füllüket hangja elől, — avagy a fájdalom betege, akinek örökkön könnyben uszik a szeme és abban mossa a szívét legziveseb?

Az örök fény egy sugara-e, aki tápiál és termékenyít, avagy a tűz egy szikrája, aki perzsel és emészt?

A haragvó Isten lángpallosa-e, aki végigvág e bűnös világon, avagy szelid pap és pásztor, aki magához öleli, érző szívén viseli féltett nyája minden gondját, baját.

Magas vártárol figyelő, éber őrtálló-e sötét éjszakában, aki vigyáz és int, reszketőn szíve halvgézetű sugallatától, jóslata teljesülésétől... avagy ihletett dalnok derengő hajnalok, kelő napok fölséges üzeneteinek, aki az álomból ébredő emberfiak megmozdulásában már látja, ahogy jönnek feléje, föl, Isten hegyére... látója a jobb jövődök színes vízióinak, aki semmiségekből, másoktól észre sem vett, jelentéktelenné vált történetekből — kihallja az ur járását, — az idő tengere fővényében itt-ott megpillantott lábnyomokon köszönti az ur lépteit; rejtlemes sorok titokzatos jeleiből — kifjejt az Isten arcát; lelke halk lélegzetéből, sóhajából — kiérzi az Ur vágyát, akaratait; az élet kusza hangjegyeiből megkomponálja az Ur zenő zsolttárát.

Mindéz és mind ennél sokkalta több a proféta: a megvilágosodó örökszent Titok, az Istennek egy kipattanó szikrája. Ut az igazság felé. Főlesküdtött bajnok Istennek. Imádója, áhitója minden fölségnek. Bámuloja, barátja minden szépnék. Népe bolonduló szérelmese meg igralmatlan vádlója, fenytője.

Az emberiség üdvözítője és könyörtelen bírja. Cion rajongója, építője meg haragos ostromlója. A béke sóvár álmodója és harcra készen álló, messzirevivő harsonája. Mindez egyben. Mint ahogy a napsugárban is benne a spektrum minden színe.

A nagy lélek is a Mindenség tiszta, fénylő tükré. Ha szépség néz bele, gyönyörű igéretté lesz; ha torz jólebe, elszomorodik, elkedvetlenedik, fáradtan odahanyatlik.

Es mindent átél egymagában: népe minden dicsőségét s minden keserűjét. Es minden csók melegebbre forralja az ő véréit és minden tör mélyebbet hasít a szívére: a jónak minden büszke diadala és minden csufos veresége.

Es merthogy minden magából merít és mindig magából itél és merthogy mindent magához mér: környezetét, nemzetiségét, vezetőt, papjait; és merthogy az örök erkölcsi törvény nehéz ónjával méri a közállapotokat s merthogy magához mérten mindent kicsinynek és gyatrának lát, megtelik a lelke aggodalommal és néha biz gyűlölettel is.

S itt állván, árván és egyedül, fáradtan és magababanyatlón, e megszakadó szívvel, ebben a szörnyű tehetetlenségben, ebben a hiábavaló erőfeszítésben — visszajára fordul az ő megfeszült szeretete és az ő sóvárgó szent hite — irtó vaddá lesz mindenkiél szemben — mindenkifőlött pedig magamagával szemben. Szemrehányóan néz magára: ő tehet mindenért, ő lehet csak az oka minden bajnak, benne fakadhat minden átok, benne lehet gyökere a rettentő kelevénynek. Ő tehet róla, hogy oktalan a nép: „Az ökor is ösmeri gazdáját, a szamar urának jászját, csak az én népem nem eszmél”. Ő tehet róla, hogy vak a világ, mert ő nem veszi le a hályogot a szeméről. S az önvád marados, éles ostorával sebz meg testét-lelkét. Es a háborgó lelke nem nyughat meg mindaddig, míg lelke magasságába nem emelte fel népét, míg szívében emelt oltára elé nem látja borulni a világot.

Mikor az ember hallja a próféta szívetépő kiáltását: „Al ádmász ami kőc samir taale. Népem földjén tövis és tüske nő... palotái üresek, az ujjongó város szomorú és elhagyott... a bástyák és őrtornyok barlangokká váltak... Míglen kiömlik ránk a Magosság szelleme és a pusztá termővé lesz, a Karmel meg erdővé. Es a pusztában is ott hon a jog; és az igazság a Karmelen lakozik. Es az igazság műve béke lesz, biztonság s békeség mindörökké. Ki ne érezné a költői vízióban a legmélyebb honfűti bunak az ölelését, a zsidó lélek örök, áldó reménységével?

Ki ne érezné ki a próféta legkeményebb korholó szavából is a gyermekét aggódó, a gyermekében hívó apának oltalmazó szeretetét; a csalódott hit, a meghiusult reménység kesergő bánata mögött is mindig eltörő hitet meg életet a sötét felhők mögött is a lelkeinkbe vágyó napsugarat?

Ki ne hallaná ki a jajokból, a kárhazatokból, a lélek sikolyaiból — a nemzetét féltő látnok kétségbeesett vívódását — a pusztító bűnnel, a sors tragédiájával, a kozmikus rossz szal; megboradását a nemzeti haláltól, a szégyenletes megsemmisítéstől?

Ki ne tudná, hogy fiát korholó, botozó anyának fájdalma százszorta nagyobb a gyermek minden szenvedésénél s hogy dühében ott piheg, ott lélegzik a megbántott anyai büszkeség, aki akkor is gyógyít, meg szeret, mikor haragszik és büntet; s hogy a próféta a lelkét adná érte, ha népét ott láthatná dicsősége útján!

Alighogy kiszakadt vérvő szívéből az intő, a feddő szó: „Jaj neked, Efrájim részegültjeinek büszke koronája, ékeskerteje, elhervadó virága... Erőst és hatalmat küld elened az Ur, aki mint jégeső és pusztító fergeteg, mint hatalmas vizek áradata földhöz sújt nagy erővel... Hogy lábbal tapostatik Efrájim részegjeinek büszke koronája... Mintha máris megbánta volna hirtelenségét, legszívesebben visszazavarna és szinte megbánón, elzékenyülten, majdnem ellágyulva zengi: „Azon napon az Örökkévaló, a Seregek Ura lesz diszes koronája, ékes koszorúja népe maradékának; meg a jog szellemévé a törvénnyitől, meg győzelmes erővé azoknak, kik hősiesen védik a kapukat.

Minden idők egyik legnagyobbján, Eszajas egyéniségen látatja meg velünk Kecskeméti ezt az embereszményt, felsőleges valóságul, történelmi erőül. Küzdön és szenvedőn. Az időben elveszejtve, de a halhatatlanságban diadalmasan élve.

Eszajas lelkéből fejt ki Kecskeméti az örök-próféta, a nagy-emberi eszményeket. Elsőül az igazságot. A fundamentumát minden emberi együttélésnek.

Azután az alázatosságot. Minden emberi elmélyülésnek, magába-szálásnak, szárnyalásnak, nemesedésnek az áldott útját. Végül az erkölcsi hitet, amellyel győzzük minden csalódásaink és vereségeink világát, amelyen a brutális nem fog, amellyel erőszak nem bír, mert ő egyedül az Örökkévalóra, Izrael szentjére épít és támaszkodik.

Kecskeméti lelkének egy a szerelme Eszajással: az igazságában megbékül, a szentségében megdicsőülő emberiség, az alázatában megtisztuló ember, a hitében élő zsidóság.

Egy az ideáljuk. Ezért tud úgy beléje mérni, hogy megérzi minden titkos érzését, minden eltitkolt szándékát, vívódását, kitörő ujjongását, visszafojtott könnyeit, egy-egy elejtett szava mögött élénk táruló lelki világot, szelleme alkatát; ezért tud olyan boldogan ujjongani és hinni vele, véle álmodni, véle szárnyalni minden magosságokba.

Egy a lélegzétvételük. Egy a hangjuk. Ezért van az, hogy Eszajás proféciján keresztül át-áthallik Kecskeméti, aki — meg nem látottan is, látnoki megszállottsággal küzd a tiszta vallási kultúra életéért, — az ősi, az eredeti bibliai szellem fejlődéséért, az erkölcsi eszményiség boldog teljesüléséért, amelyben boldogság élni és munkálni. Amelyben lehet hinni és bizonni — de érte szenvedni is dicsőséggel.

Kecskeméti munkái — ma meg nem értett — kutforrásai lesznek az örökkön kutató emberi szellemnek, kincsesháza a vallási eszmék végtelen gazdagságának. Meghíhetők a gondolkodásnak, az erkölcsi lel-

kesültségek, a mindig tisztuló hitnek. Utmutatói a szépséget, a fenséget keresó embernek. Bibliája az Isten felé induló embernek. De Bibliája lehet e könyv a legmélyebb néző vallástudományi kutatóknak is.

Kecskeméti olyan hatalmas tudományos készséggel, olyan elmélyülő szeretettel és gondossággal írta meg Eszajásról való monumentális művét, hogy a nagy bibliakutatók gazdag aratása után is nemcsak új, nemes magvakat talál, hanem egész kékébe való dus, termő kalászatokat; fényt derítve a próféta nem egy homályos helyére; egyszer a kutató szellem tudományos alaposságával, de legtöbbször a költő-próféta, a rokonlélek intuitív megérzésével, mélyreható, meglátó erejével.

Es akik elmélyedünk e munkában, a nagy-szerű tudományos mű mögött egy egész vallásfilozófiai szisztemára, a vallás egy élő forrására bukkanunk.

Gyönyörű képét nyerjük annak, hogyan fejezi ki Isten magát két nagy gyermekében, akiket harmadfelezer esztendő választ el egymástól, de a lelkiük, a végtelenbeszegt pillantásuk — egy.

Valóban csak olyan ember írhatta meg e könyvet, aki tudós, költő, eleven kutató szellem, kritikái elme egyben: csak Kecskeméti.

Az emlékezetes vasárnap Tel-Avivban

Palesztinai levél

Írta: Mayer Ebner

Tel-Avivban, 1936. április 19-én.

Tegnap, szombaton még elviselhetetlen chamszin, ma kellemes, hűvös idő, mint nálunk májusban. Sugárzó, kék ég, üdítő szellő a tenger felől. Lakások előtt gyermekek haladnak el héber nótával az ajkukon. Tegnapelőtt a tüntető hatalmas menete vonult itt el Chazan temetése után, akit a tulkeremi uton arab nacionalisták öltek meg. Reggel 9-kor mondja nekem a szállodatulajdonos, hogy Jaffában nyugtalanság van. Sebesültekről beszélnek. Az autobuszközlekedés megszakadt. Már miútkodik a „Vörös Magén David”. Sebesülteket látni. A „Hadassa”-ban kötözik őket. Katonaszág indult Jaffába. A Herzl-uccán nagy az izgalom.

Ma pósta jött Európából. A lengyelországi antiszemita kilengésekről, a „Vasgárda” diákkongresszusáról, a mindenfelé dúló zavargásokról olvasok.

Oly barátságosan a zsidó világkép, Tel-Avivban nem érzem a veszélyt. Nemcsak én, de mások sem, akik jönnek és hozzák a híreket. A meggyilkolt spanyol volt és a jaffai spanyol zsidók vitába szálltak az arabokkal, ami verekedéshez vezetett. Mindkét részről sebesülések. Ugy látszik, a Jeruzsálembe vezető út sincs a legtehetősebb biztonságban. Zsidó autobuszközlekedés ábrakait beverték. Biztosítanak, hogy a rendet nemsokára helyreállítják. Tel-Aviv képe nem mutat semmi rendkívülit. Mindenki megy a dolga után. Csak a Jaffával határos uccákon uralkodik némi idegesség.

A zsidó ifjuság Jaffába akar menni. A megmondottak csillapítólágnak hatnak. Kis dolgokból nagyok keletkezhetnek. Még mindig nem tudok pontosat. A bizonytalanság kiűz a lakásból... Egyelőre elkészítem gondolataimat a zavargások kapcsán. Leírom őket.

Feltételezem, hogy a tulkeremi események, amelyek rablásához és gyilkolásához vezettek, ismertek e lap olvasói előtt. Minden körülmény amellől szól, hogy politikai gyilkosság volt „expropriációval” (rablás) állítólagos nacionalista célokra. A péntek esti zsidó tüntetések a Nachlat Benjamin uccán, az áldozat temetése után, hatalmas méreteket öltöttek. Szemtanuk mondják, hogy menekülni láttak angol rendőroket és utánuk valóságos közepor hullott. Az elbeszélők komolysága nem enged kétséget az elmondottak valódiságához. Mondják, hogy a rendőrség erőszakosságokat engedett meg magának a tüntetők ellen és ez okozta a tömeg támadását az angol rendőrségre. Ez valószínű. E pillanatban még nem tudom bizonyosan. A lapokat csak később kapom kézhez.

De nem is a bűnösök vagy nembűnösök kivizsgálása az, amiről szó van, hanem a tény hogy ez az egész komplexum, gyilkosság, tüntetés, rendőrséggel való összeütközés, a Jaffában hirtelen kitört zavargások, mindez alapszabályban különbözik attól, ami „Chuc laarec”-ben (külföldön) oly gyakori. A zsidók itt nem érzik, hogy egy fanatizált többségi lakosság támadott rá, bántalmazta, rabolta gyilkolta és hogy a gyengék fegyveréhez, a kiabáláshoz és hatósági feljelentésekhez kell folyamodnia, — a zsidók itt keserűséggel látják ugyan az ilyen kilengéseket, de azzal a tudattal, hogy harci pozícióba kényszerítették őket. Az általános biztonság az országban erős. A zsidók tudják itt, hogy máris olyan erősek, hogy egyedül is képesek volnának megbirkózni egy arab felkeléssel — mandátárius hatalom karhatalmi segítségével nélküli. Hogy valóban ilyen erősek-e ezt én nem tudom megítélni. De nem is ez a szempont az, amely ebben a pillanatban foglalkoztat. Hogy ők ezt hiszik, és hogy ez a hit erőssé és biztossá teszi őket, ez az a morális erő, amely itt elsősorban fontos és amely lényegesen megkülönbözteti az itteni helyzetet a chuc-laarec-itől.

A fenti sorokat a szálloda terraszáról írtam a délelőtti folyamán. Eleinte egész könnyedén vették itt az eseményeket és magam is így kezeltem azokat. Később komolyabbnak bizonyultak.

Egész délután, mostanig — este 8 óra van — talpon voltam, az uccákon jártam, melyek Jaffa közelében vannak. A város küszöbét el-állja a rendőrség. Különösen hatott rám, amikor egy magistermetű angol rendőr ezekkel a szavakkal szól hozzánk: „Rabbotáj, lo leamod po”.

A jeruzsálemi országuton megszakadt a forgalom. A rendőrség rekvirálta az autobuszközlekedést. Fegyveres katonák ülnek benne.

Dróthálóval elkerített fogoly-kocsikon hozták a délután még Jaffában maradt zsidókat, főleg jemenitákat a viharban álló városból. Jemeniták százai (sok gyermekkel) táboroznak a Rotschild-allé fáián és az Allenby uton lévő nagy zsinagóga árnyékában.

Ezrek hullámanak a Herzl-uccán, mely Jaffába vezet.

Csoportok állnak köröskörül és izgatottan tárgyalják az eseményeket.

Lakjon Budapest szívében!

Merano szálloda

IV. Bécsi-ucca 2.

Telefon: 81-4-94 és 81-3-96. Kiválóan felszerelt olcsó szobák, elsőrendű konyha.

Uj társashelyregek!

Központi fűtés. — Hideg-meleg folyóvíz. Liftszállítás le és fel. — Panaszrendszer.

A Rotschild-allén — a Herzl gimnázium közelében — ülésezik a „parlament”. Így nevezik azoknak a többnyire öreg embereknek a csoportját, akiket vagy gyermekeik tartanak el, vagy járadékosok és kamatszédők, akik nem dolgoznak és hasonló emberek, akiknek sok idejük van. Ők tárgyalják meg legkimerítőbben a napi eseményeket, kritizálják a városi közigazgatást. Mindegyik természetesen jobban ért hozzá, mint a polgármester és a városháza egész vezérkara. Ma nagy harc napja van a „parlamentnek”.

De senkinek sincs vidám kedve. Hírek száryalynak. Már halottakról és sebesültekről beszélnek.

A „Vörös Magén David” kocsija száguldozik az uccákon. Sebesülteket, haldoklókat visz.

Megjelennek a Haarec és a Davar délutáni kiadásai. Percek alatt szétkapkodják.

Már három halottról és néhány tucat sebesültekről beszélnek.

Este hét órakor újabb hírek. Néhány súlyos sebesült meghalt. Öt halott, nyolc halott — már kilencről is tudnak. Ötven sebesültet regisztrálnak.

Két arab meghalt és több megsebesült. Megtámadták a rendőrséget. Egy rendőrtiszt fegyverét használta.

A városban nagy az izgalom. Hét órakor mindenki haza kell mennie, a rendőrség parancsára. Minden kávéházat, vendéglőt, üzletet hét órakor be kell zárni.

Hét óra előtt még hullámzó élet zsong az Allenby. Most egyre elhalkul. Az emberek hazasietnek. Az üzleteket zárják. Ugy néz ki, mintha Kolindré előtt volna.

Este nyolc órakor hallgat a város, mely ebben az órában máskor a leghangosabb. Gondoljuk meg: Tel-Aviv hallgat! Csend az uccákon. Nem hallani dalt. Nem látni karafogva párokat. Csak az emberekkel telített házak nyitott ablakain hallani ki itt-ott dalokat és előadásokat rádióan.

A Hadassa körüli uccákon sürű embertömeget látok. A sebesülteket állapotáról várnak híreket.

Különböző véleményeket hallani a zavargások keletkezéséről. Egyesek azt mondják, hogy tervszerűen elő volt készítve.

Ma, vasárnap reggel, nem lehetett Tel-Avivban egyetlen arab zöldségárust, vagy fuvarost találni. Jaffából kaptak figyelmeztetést. Tehát a zsidók ellen való támadás elő volt készítve. Az áldozatokat késekkel, kövekkel és botokkal támadták meg.

Viharos nap volt. A rendőrség végül ura a helyzetnek.

Ki felelős az eseményekért? Egyesek azt mondják, hogy eltulolták a Chasan meggyilkolásáért rendezett tüntetést. Szombaton bántalmazták néhány arabot Tel-Avivban és feldúltak egy arab üzletet. Lehet, hogy mindez megtörtént és bizonyos, hogy helyesebb lett volna az önmérséklet — mondják. Magam sem vagyok barátja a lármás tüntetéseknek.

De azt mondják: két hónapja prédikálja az arab sajtó a véres támadást a zsidók ellen és a kormány türi ezt az izgatást.

Nem lehet maradéknélkül bűnösökről és ártatlanokról beszélni. Bizonyos, hogy nem a zsidók voltak a támadók. Az arab intelligencia nacionalizmusa felelős a történetekért. Ezt a nacionalizmust külföldről táplálják. Itt is gurul a német márka, — mondják.

Az éjszaka árnyai leszállottak a városra. A hotel terraszán érezhetően hűvös lett. Fáradt az iráshoz a kéz.

A város csendes. A rádió is hallgat. Itt-ott egy-egy autó száguld keresztül.

Az ég sötét. Csak a csillagok fénylenek és nem messze tölem a tenger zúgja örök dalát. Kilenc halott zsidó és ötven sebesült — véres aratása egyetlen napnak...

Az országban nyugalom uralkodik. Az éjszaka csendjében fegyveresen vonulnak ki a magános kolóniákra...

A Dreptate

Bucuresti, aprili A Dreptatea, a n talos lapja, első cikket közöl Corn sáról. A bevezető tő gyönyolja a cik bojáróknak volt leszármazásukkal.

Az „ösi vér” l lap — újabb haziz tisztasága. A tisz ta Németországba zseibeiben csörgő metországból, az kékszemű, neheze vagy magánosok tottak fel a her teuton vér tisztá hét nemzedékre kok alapján. A alakult hivatalok mányosan, mert különböztetni eg sejtjeit. Olykor s sorozható az és ak tinnal. A heraldi lai kitűnő ürügy ellenfelek ellen, a kanékliség fes ről.

„A tiszta roma nálunk is pusztít olyan embereket gyon tartózkodó ből a szempontb chista” mozgalm lakozott egy Ga nyilvánvalóan ör sereg görög és t zet Goga és Cuz zetű között talá vü zsidó is, Ga

Általában a r mást a naciona Például A. C. C tős örmény el (Siskala.) Nem keveredése gyal matban van. A egykor előszere verével. Most n „tiszta román v

A román nép ke: a romának amihez még ho tatárjárás idejé nagy román ha egyéniségének egy mongol, k nyilatkozik me A nemzetiség mány és a geo

A fajvédő c gárda is, amel tak, de titokba alatt tovább r nek a vezetője ne a beszédeje is mutatja, eg zik, ha nem is tük penru Tar Z. Codreanu. E származása az fétájának? Eg fanariota — zino nemrégén ről, a holnap itt foglalkozik azonban, hogy és etnikai e Führer, a ro legénykék láz Adolfja, Corn szerepel.

Mit jelent e lán apjának vagy Zamfir ez egész vilá A Z kezdő Ez a név: Ze Corneliu a O lánvet, a O álnev.

A névválto ben 1902 má

Hogyan lett Corneliu Zelinschiből Corneliu Zelea Codreanu

A Dreptatea szenzációs leleplezése Codreanu származásáról. Még az is lehetséges, hogy Codreanu zsidó volt

Bucuresti, április 30. (Az Uj Kelet tud.) A Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalos lapja, első oldalán érdekes leleplező cikket közöl Corneliu Codreanu származásáról. A bevezetőben a „régí vér“ elméletét gonyolja a cikkíró, mely a régi román bojároknak volt a jelszava, akik ősrégi leszármazásukkal tüntettek.

Az „ősi vér“ legendája után — írja a lap — újabb hazugság tünt fel: a vér tisztasága. A tiszta vér divatja a hitlerista Németországban jött, a propagandisták zsebeiben csörgő márkákkal együtt. Németországból, az, aki nem szőke és nem kékszemű, nehezen kap állást az államnál, vagy magánosoknál. Közhivatalokat állítottak fel a heraldikus kutatásokra és a teuton vér tisztaságának megállapítására hét nemzedékre visszamenőleg, bizonyítékok alapján. A vér biológiai kutatására alakult hivatalok nem működhetnek tudományosan, mert nehéz az analízisnél megkülönböztetni egymástól az egyének vérsajtjait. Olykor a sémita azonos családba sorozható az és akivel, a szláv pedig a lalinnal. A heraldikus kutatások hivatalai kitűnő ürügyül szolgálhatnak a politikai ellenfelek ellen, a zsarolásoknál és a munkanélküliség feszítő erejének eltereléséről.

„A tiszta román vér“ eszméje most már nálunk is pusztít. A fajvédő-utazás éppen olyan embereket fogott meg, akiknek nagyon tartózkodóknak kellene lenniük ebből a szempontból. Vaída Sándor „valachista“ mozgalomhoz lelkesedéssel csatlakozott egy Garabet Asslan nevű ur, aki nyilvánvalóan örmény, valamint egy egész sereg görög és bulgár. Pontosán ez a helyzet Goga és Cuza pártjában, amelynek vezetői között található Gabriel Cișpikis nevű zsidó is, Gabrielescu álnév alatt.

Általában a renegátok tullicítják egymást a nacionalizmusban és ősiségben. Például A. C. Cuza híres családjára jelentős örmény elkeveredéssel gazdagodott. (Siskala.) Nem szégyen. A népek és fajok keveredése gyakori és még ma is folyamatban van. A mi uralkodó osztályunk egykor előszeretettel dícselkedett „görög“ vérvél. Most már titkolja, mert eljött a „tiszta román vér“ divatja.

A román nép három fajtának a keveréke: a rómainak, a dáknak és a szlávoknak, amihez még hozzájárul a mongol hatás, a tatárjárás idejéből. Vajon Titulescu, a nagy román hazafi, és a nép egyik kiváló egyéniségének fizikumában nem inkább egy mongol, kínai, vagy japán emigráns nyilatkozik meg, semmint egy román?

A nemzetiség a lelki odaadás, a hagyomány és a geográfia kérdése.

A vaspárda vezére
A fajvédő csoportok között van a vaspárda is, amelyet törvényesen feloszlattak, de titokban Totul pentru Tara név alatt tovább működik. Ennek a szervezetnek a vezetője (Führerje) Zizi Cantacuzino tábornok. Ahogy a neve és megjelenése is mutatja, egyenesen Bizáncból származik, ha nem is a császári családból. A Totul pentru Tara tényleges vezére Corneliu Z. Codreanu. Ki a kapitány? Mi az etnikai származása az integrális „románság“ profétájának? Egyik segédtisztje — szintén fanariota — a fiatal Alexandru Cantacuzino nemrégben broszurát írt a románságról, a holnap románjáról, a kapitányról és itt foglalkozik az etnikai kérdéssel anélkül azonban, hogy a kapitány románságával és etnikai eredetével foglalkozna. Ez a Führer, a rohamos utakra tévedt legénykék lázas képzeletének román Hitler Adolfja, Corneliu Z. Codreanu név alatt szerepel.

Mit jelent ez a titkos „Z“ betű? Talán apjának a neve, akit Zachariának, vagy Zamfirnak hívnak? Nem. Az apjáról ez egész világ tudja, hogy Ion-nak hívják. A Z kezdőbetű a családnevet takarja. Ez a név: Zelinschi.

Corneliu a keresztnév, a Z jelenti a családnév, a Codreanu pedig csak egyszerű álnév.

A névváltozás iránt benyújtott kérvényben 1902 március 17-én Ioan Zelinschi,

Corneliu édesapja megírja: „Fiam neve Corneliu, Codreanunak deklarálva, született 1899. március 13-án a Golia uccában.“

Corneliu tehát csak az apja fantáziája deklarálta Codreanunak, aki a Zelinschi (később Zelea-ra románosított) név után a Codreanu nevet ragasztotta.

Egy név változtatás története
„Ennek a „románságra“ áhító családnak a névváltoztatása Ioan Zelea Codreanu husi tanár alábbi kérvénye alapján történt, aki akár mint bármelyik boldogtalan Szegeal, Garabet, Müller, Farkas, vagy Likardopolusz 1902-ben kérte, hogy lépjen a román nevé polgárok nagy családjába.

Ime, mit mond a kérvény: (A kérvény kiséjét a Dreptatea az első oldalon közli.) Husi, 1902. február 15. Igen tisztelt anyakönyvi hivatal! Alulírott husi gimnáziumi tanár, tisztelettel terjesztem be a Monitor Oficial március 6-i számát, mely a t. minisztertanács határozatát közli a Ioan Zelinschi Codreanu névnek a Ioan Zelea

Codreanu névre való átváltoztatásának engedélyezéséről és tisztelettel kérem, intézkedjék, hogy rektifikálják nevemet, amelyet 1898 május 27-én történt esküvőm alkalmával jegyeztek be az anyakönyvbe és Corneliu fiam nevét, aki Codreanunak van deklarálva és 1899 szeptember 13-án a Golia uccán született. Mellékelek 15 banis bélyeget arra az esetre, ha valamilyen felvilágosításra még szükség van. Fogadja nagyrabecsülésem kifejezését.

Ion Zelea Codreanu
husi gimnáziumi tanár.

A jasi anyakönyvi hivatal 1389 szám alatt 1902 március 17-én jegyezte be a kérvényt, amelyre rezolúciót is nevezett rá és ebben megállapította, hogy a bejelentést tudomásul veszi, annak ellenére, hogy a Codreanu család nem Iasiból származik.

A bizonyíték — folytatja a Dreptatea — valóban szenzációs.

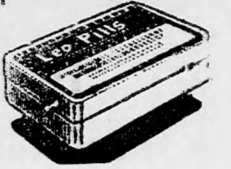
Honnan jött Codreanu
A Codreanu család eredeti neve Zelinschi. Az öreg Ioan Zelea nem született Ia-

Sokan VÉRTÓDULÁSBAN szenvednek A FEJBEN
E jelenség leküzdésére számos drága szerit vagy gyógyvizet használnak. Szedjen helyettük LEOPILLST! Ez a tisztán növényi anyagokból készült preparátum azonnal!

MEGSZÜNTETI A VÉRTÓDULAST!

LEOPILLS

Dobozokban 30 és 80 leiert minden gyógyszerárban és drogeriában kapható

siban. Hol született? Bukovinában. A Zelinschi család ruthén, vagy lengyel származású.

Lehet, hogy éppen zsidó.

A bucaresti telefonkönyvben két Zelinschi nevű zsidó család szerepel: Mauriciu-Zelinschi és Móric Zelinschi.

A Zelinschi név még nem is nagyon múlt el az emlékezetekből. Az 1899. szeptember 13-án (végzetes nap!) született ifjú, akinek érdekében az apja mindent elkövetett, hogy a Codreanu nevet viselje (holott csak az apja deklarálta annak) a románságból leckéket ad Nicolae Lupu-nak, az arsulai pap fiának, Ion Mihalache topoloveni musceli tanítónak, akinek családja ebben a faluban nemzedékről-nemzedékre élt és Calinescunak, aki Argesben született!

VIII. Eduard kibékül Irországgal

Anglia engedményekre hajlandó, hogy újra helyreállítsa a jóviszonyt Irországgal

London, április 30. Káprázatos fényűző ünnepi a tervek szerint VIII. Edward király koronázását az egész brit világbíródalom. A fiatal uralkodó páratlan népszerűsége adja a magyarázatát, hogy az angol koronával akár csak névleges kapcsolatban álló tengerentúli országok épp úgy elküldik képviselőiket a júliusra tervezett koronázási ünnepélyre, mint az anyaország összes tartományai Skócia és Cornwall, az Indiai Birodalom fejedelmei, Ausztrália és a szigetek: Tasmania Ujzeland, Ujfundland és minden legapróbb pontja a földkerekségnek, ahol csak leng a brit lobogó.

VIII. Edward király koronázásáról csupán egyetlen állam képviselői hiányoznak. Az Ir Szabadállam, amely hosszú évtizedek óta minden közöséget megszakított az angol testvérmemzettel és amelynek vezérkari főnöke, Maurice Twomey még alig néhány hónappal ezelőtt tette azt a kemény kijelentést, amely szerint ha Britannia legközelebb háborút visel, nincs ki zárva, hogy az Ir Szabadállam Anglia elenségeinek táborához csatlakozik.

Súlyos ellentétet szente áthidalhatatlan szakadékok nyitottak Nagy-Britannia és Irhon között Sir Roger Casewent kivégzése óta. A Sin Feinn-mozgalom törhetetlen hívei az angol impériummal való teljes és

végleges szakítást követelték mindaddig, amíg azt forma szerint is nem sikerült megvalósítani. Az elhunyt V. György király magas kora és nagy tekintélye sem volt elég ahhoz, hogy megbékítse az ir nemzetet, amely annyi megpróbáltatás után és annyi forradalmi megmozdulás keserves eredményeképpen hajlíthatatlanul, mereven ragaszkodik a kivívott szabadsághoz.

A világtörténelemben egyenesen páratlan népszerűség azonban, amely már kora ifjúságától kezdve körül ragyogja VIII. Edward karcsu alakját, lehet, megvalósítja most az elképzelhetlent is. Nyílt titok ugyanis, hogy félhivatalos formában ugyan, de mégis csak tárgyalások indultak meg az Ir Szabadállam és a brit kormány között.

Valószínűnek látszik, hogy a király óhajára az angol kormány nem zárkózik majd el bizonyos engedményektől, amelyek a teljes kibékülés előfeltételei, de bármilyen eredményre is vezessenek a sorozatos megbeszélések, annyi legalább is valószínű, hogy az Ir Szabadállam hivatalos képviselője is megjelenik majd a káprázatos ünnepélyen, amikor az angol világbíródalom koronáját emelik VIII. Edward fejére.

Vilna, a zsidó nyomor és a zsidó tudás városa

Vilna, április havában.

Vilna — ennek a névnek különös csengése van a zsidó világban. Számos történelmi, szellemi és kulturális mozgalom kiindulási pontja és centruma. Először, a vilnai gaon, a chasszidizmus nagy ellenfele nevét minden zsidó ismeri, aki foglalkozott zsidó történelemmel, ha nem is olvasva műveit. Mi a „vilnai színészek“ művésztén keresztül ismertük meg ennek a zsidó centrumnak szellemi és lelki erejét és ez egymagában is híressé tette Vilna nevét nemcsak a zsidó, de a nemzsidó közvéleményben is.

A lengyelesedés

A lengyel állam sajátságaihoz tartozik, hogy egyes országágrézeinek külön történetük van, mely különböző államok uralma alatt megélt multban gyökerezik. Ez még ma is sajátos jeleket kölcsönöz az egyes városoknak. A galíciai városok kulturális tekintetben nem tagadhatják le osztrák

multjukat. Az észak határterület, Vilna vidéke és lakossága más karaktert képvisel, mint Varsó. Ez azonban nem értendő magára a nemzetiségre. A város tulnyomórészt lengyel és a lengyel nyelv is az uralkodó. Az oro z elem csaknem eltűnt, litván szót sem lehet hallani. A zsidó lakosság is, mely más eredetű, mint a közép-lengyelországi, lengyelesedik. A zsidó közeposztály gyermekei tulnyomórészt lengyel iskolákban nőnek fel. A „lutvákok“ at arról ismerjük fel, hogy a „sijn“-t „szijn“-nek élik ki. Vagyis hasonló a különbség a varsói és a vilnai zsidók, mint a hamburgi és a berlini németek között a „st“ kifejtésében.

Nehéz kenyér

Vilnának valamikor 45 százalékos zsidó lakossága volt, ez a százalékarány azonban lényegesen csökkent. A városnak 180 ezer lakosa lehet, ebből mintegy 60 ezer zsidó. Ha végigsétálunk a zsidó negyeden,

az első impressziókat a szétesés jeleiből kapjuk. A keskeny utcák a híres gettóban, számtalan kis üzletekkel is mutatják a hanyatlást, mely első látásra abban nyilvánul meg, hogy számos üzlethelyiség zárva van, mert az üzleti élet hanyatlása folytan nincs aki kibérelje. A zsidó lakosság nagy nyomorúságban él és alkalmi munkából és a gazdasági élet periferiáján adódó üzletekből tartja fenn magát. A nagy zsinagóga közelében hosszú udvar áll két keskeny ucca között, mely sajátos típusa a zsidó piacnak. (Varsóban is vannak ilyen piacok, de azoknak méretei sokkal nagyobbak. Vilna különben is a szűk dimenziók jellegzetes típusa.) Ezen az udvarszerű piacon mindenféle hulladékot árúsítanak, gyakran olyan tárgyakat, amelyeknek használhatóságáról legtöbbször fogalmat sem tud alkotni magának a szemlélő. A környék parasztjai ide jönnek, hogy ezeket a hulladékokat, régi cipő darabokat fogatlan keféket, törött edényeket, stb. néhány garasért összevásárolják és ebből különböző darabokat tákoljanak össze. Egy például egy „cipőt“, mely rongyos talpból és apró bőrdarabokból áll, két garasért adnak el. Sok ilyen darabot aztán tökéletes cipőpárt tákolnak össze és ennek ára már 1—2 zloti. Így keresik a vilnai kis zsidók mindennapi kenyerüket és ezzel szolgáltatást is tesznek az ugyancsak szegény paraszt lakosoknak, melynek nincs pénze ahhoz, hogy új dolgokat vásároljon.

A nyomorral lépten-nyomon találkozunk. De ez a nyomor nem visszatartó. Van valami — bocsánat a kifejezésért — sajátos sarmja. Látni a letörést és a nyomorúságot, de nem az elkeseredettséget. Az örökkévalóság tudatának fénye nyugszik a szegény emberek tömege fölött és ebben a gettóban a primitív kereskedelem és a nehéz kenyérkeresés bódít melletttől találjuk a szellem, az ima és a tanulás hajlékait. Itt van a régi zsinagóga mellett a vilnai gaon régi klauzja is. Az uccák szegény és rongyos alakjai ünnepélyes és tiszteletreméltó fohászokká alakulnak át, amikor átlélik ennek az ima háznak a küszöbét. Az imaház egyik helyét még ma is a gaon helyeként tisztelik és tartják fenn. És éppen a klauz mellett áll a legérdekesebb intézmény, a régi Strachunji könyvtár épülete, mely Mathias Strachun, a Haszkala híres előharcosának — a tizenkilencedik század második felében élt — magánkönyvtárából alakult. Luski ur, a könyvtár vezetője, a legmeyerőbb egyéniségek egyike, aki végtelen szeretettel és egyszerű életmóddal szolgálja a kultúrát s szemei valósággal csillognak, amikor az ő könyveiről, a könyvtárban lévő kéziratokról és felfedezésekről beszél. A könyvtár olvasótermében főleg ifjúsági elemek találhatók, részben a zsidó iskolák növendékei, akik itt tökéletesítik zsidó tudásukat és a könyvtár segítségével dolgoznak fel zsidó témákat.

Róbert Weltsch

KÖZGAZDASÁG

Ujból százezres pénzbírságokkal sújtják a vállalatokat a román személyzet alkalmazásáról szóló törvényre hivatkozással

Az a bizottság, amely a román elemnek a magánvállalatoknál való alkalmazását elelnőzi, április 28-án a kereskedelmi minisztériumban értekezletet tartott. A bizottság elhatározta, hogy megsürgeti a vállalatok által beküldött tisztviselői kimutatások verifikálását. Számos iparvállalat és több pénzügyet ellen betérjesztett feljelentést és panaszt vizsgált felül a bizott-

ság és többek között egy bucuresti bankot, amiatt, hogy a központi igazgatósági tagokra vonatkozó előírásoknak nem tett eleget, százezer lej bírsággal sújtotta, míg egy közismert erdélyi iparvállalatot 100 ezer lejjel bírságot meg arra hivatkozva, hogy az alantas technikai személyzetre vonatkozó előírásokat nem tartotta be.

Hogyan kerüljük el a kihágási eljárást az új repülőbélyegek hibás alkalmazása esetén?

Ismeretes, hogy az új repülőbélyegilletéket életbeléptető törvényt április elseji hatállyal szavazták meg. Minthogy a törvényt publikáló hivatalos lap csak április elseje után néhány nappal érkezett meg az erdélyi városokba, az április elseje után kiküldött számlák majdnem kivétel nélkül hibásan vannak felülbélyegezve.

Annak érdekében, hogy a kihágási eljárás megindítása elkerülhető legyen, illeté-

kes helyen a következő információt kaptuk:

A hibásan felülbélyegezett számlákról utólagosan borderou készítendő, a differenciális bélyegilleték feltüntetésével, mely borderou végösszege a pénzügyigazgatóságnál az aviatikai osztály javára befizetendő és a vonatkozó catoron a lefizetés dátuma és a nyugta száma feltüntetendő.

HÖLGYEK!!!

MEGNYILT

CALEA REGELE FERDINAND 11a

11-es

Harisnya, fehérnemű,
kötőtaruhaz, Legmo-
dernebb ujdonságok.

Vásárlásnál ballont kap!

Pang az építőipar

A tavalyi építkezési szezon, kevés kivételtől eltekintve, nemcsak a fővárosban volt kitűnő, hanem a vidéki városokban is kielégítő eredménnyel zárult. Annál meglepőbb az a pangás, amely az idei szezon kezdetén mutatkozik, s amely napról-napra mind nyomottabbá válik.

Az építkezési kedv ilyen szokatlan mérvű ellanyhulásához feltétlenül hozzájárult az a körülmény, hogy a lej szilárd irányzatot mutat, sőt országszerte oly katasztrófális tökéhiány mutatkozik, amely egyáltalában nem készíti a szabad és elhelyezkedést kereső tőkét arra, hogy ingatlanbefektetésekbe meneküljön. Az emberek szinte már elfelejtették, hogy néhány hónappal ezelőtt szorongó aggodalommal figyelték a külföldi valuták magánkurzusainak alakulását. Ma már csak azt látják, hogy a lej stabil, a bessz-spekuláció veszteséggel volt kénytelen visszavonulni és azok, akik kitarítottak a lej mellett, jól jártak. Ilyen körülmények között viszont a mobiltőkék nem hajlandók immobilizálni magukat. Ez az egyik oka az építkezések szünetelésének.

A másik okot ott kell keresnünk, hogy

a tavalyi építkezési láz után az ideai csön-
desség némileg érthető is. Akik tőkájukat
biztonságba akarva látni, építkezésekre
fogtak, azok ezt már a tavaly megtették.

A harmadik magyarázatot az építkezési
költségek megrághatósága képezi, amelyhez
hozzájárult az a körülmény is, hogy a la-
kásberek jelentékenyen lemorzsolódtak és
igy az építkezési költségek, illetve a be-
fektetés és a jövedelmezőség között nincs
meg az a kedvező arány, mint pár évvel
ezelőtt.

Utolsónak hagytuk, de talán elsőnek
kellett volna említenünk azt az akadályt,
hogy az új építkezéseknél igen jelentős
költségtöbbletet jelent annak a rendelkezésnek a teljesítése, hogy az épületet
repülőbélyegadókat elleni védekezés szempont-
jából fel kell szerelni. Ez a költségtöbblet
a nyers kőművesmunka harminc százalé-
kára rug.

Minden magyarázattól függetlenül tény
azonban az, hogy az építkezések siralma-
san panganak és ezzel együtt visszaesett
minden iparág, amely vagy az építőipartól,
függ, vagy számára dolgozik.

Épochakiadványok

Nagy Karola:

ITT VOLTAM...

A híressé vált napló és oeuvre.
Benedek Marcell előszavával. 320
oldal, egészvászonkötésben 106 lej.

Épochakiadványok

André Maurois:

**A hallgatag
Bramble ezredes**

Az első regény a skótokról.
Elegáns kartonkötésben 60 lej.

MICHAEL SOLOCHOW: A CSENDES DON I. ÉS II.

Az első nagy és elfogulatlan regény Oroszország átalakulásáról egy féktelen sze-
relem keretében. — Az I. kötet vászonkötésben 129 lej. A II. kötet vászonkötésben 156
lej. A II. kötet füzeve 96 lej. E könyvek kaphatók minden könyvkereskedésben.

IMPRIMÉ SELYMEK

IMPRIMÉ CRÈPE DE CHINE
IMPRIMÉ CRÈPE ROMAIN
IMPRIMÉ GEORGETTE
IMPRIMÉ CREPON

FRANCIA IMPRIMÉ HERNYÓ-SELYEM

Gallia

FIÖKOK:

BRASOV
PIATA LIBERTATII 3.
(SZABADTÉGER (SUZASTOR))

CLUJ
STR. GEN. NECHILGA 2
(KÖRNIS-UTCA)

SIBIU
STR. REGINA MARIA 7
(MELTAUERGAŒE)

Feltalálók fömeges felvonulása a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Egyre föbb külföldi érkeznek Budapestre

A Városligetben kialakult már a vásár-
város képe. Allnak már az óriás csarnokok
és a kecses pavilonok, amelyek hosszú
uccákat és tágas tereket alkotnak a hatal-
masan megnövekedett területen. Már a be-
rendezés serény munkája folyik, hogy má-
jus 8-ra az ünnepélyes megnyitás pillana-
ta helyén legyen minden. Nagy tömegek
csodálják naponta ezt a gigászi készülö-
dést s az emberek versenyeznek azon, hogy
ki tud újabb meg újabb szenzációt felfe-
dezni. Ma a magyar feltalálók látogattak
ki a vásárra, hogy helyet keressenek és
kappjanak a maguk zseniális találmányaik
bemutatására. Csakhamar kiderült, hogy
rengeteg szenzációs találmánnyal dicseked-
hetnek és éppen ezért parádés helyet kap-
tak, még pedig a Hermina uti főbejárattal
szemben épült hatalmas kiállítási csarnok-
ban.

Kétezer különböző új találmányt akar-
tak kiállítani a füge magyar feltalálók,
de egy mérnökből és szakértőkből álló 44
tagú zsüri csak 500 találmányt — termé-
zetesen a legkülönbeket — választott ki
és enged a kiállításra.

E találmányok között világszenzációk
is vannak. Ilyen például a „készülék a tes-
tek térbeli helyzetének megállapítására”
címmel, valamint a *villamos áttatógép*, mely-
nek hatását is bemutatják majd a vásá-
ron. Rengeteg olyan találmány van, amely
a mindennapi életet van hivatva kényvel-
mesebbé és olcsóbbá tenni. Az egyikkel
bárki azonnal megállapíthatja, hogy *meny-
nyi vízzel hamisították meg a tejet*. Van
bagómentes pipa, vannak készülékek, me-
lyek megakadályozzák a kerékpár vagy

autó ellopását. Van olyan *önmelegítő kon-
zervdoboz*, amely gombnyomásra nyílik és
tűz és víz nélkül felmelegíti a doboz tar-
talmát. Husz nagy csoportban állítják ki
a találmányokat, amelyek fantasztikus
gazdagságukkal valóságos elkápráztatják
a nézőt.

Alig léptek életbe — április 28-án — a
vásárigazolvány utazási és vizumkedvez-
ményei máris hatalmasan fellendült. Bu-
dapest idegenforgalma. Minden pályaud-
varon ott működik már *Budapest Székes-
főváros Idegenforgalmi Hivatalának ki-
rendeltsége*, amely pillanatok alatt megfe-
lelő lakást juttat azoknak, akik ilyen ké-
réssel hozzá fordulnak. A vásárigazolvány
kedvezményeivel május 18-án déli 12 óráig
lehet Budapestre érkezni.

Hirdetmény

Alóírott Dr Gheorghe Orisca notar-public
in Ludus judeful Turda, Salomon Martin lu-
dusi kereskedő megbízásából Salomon Márton
kereskedő hitelezőivel szemben a következő

HIRDETME NY T

teszem közzé: Alóírott Salomon Márton lu-
dusi kereskedő ezennel felhivom összes hite-
lezőimet, hogy ezen hirdetménynek a „Mo-
nitorul Oficial”-ban való közzétételétől szá-
mitott 30 nap alatt vagy mutassák be, vagy
bármily uton értesítsenek Dr Onisca Gheorghe
ludusi notar-public irodája útján az általam
bármily minőségben aláírt váltókról vagy
más követelésükről rendezés céljából, mert
ezen határidő eltelte után minden általam
bármily minőségben tett aláírást visszavonok
és bármily követelésüket joghatály nélkülivé
nyilvánítok.

Távirat helyett:

A székellakció befejezésre kijelölt
idő lejárt.
Felszólítjuk az összes székellakcióst,
hogy az akciót
még a jövő két folyamán
fejezzék be és az eredményt
szorgosan számolják el!
Az akciós végleges befejezése nem
késztetik tovább, Erdély az egyetlen
ország, ahol nincs befejezve a se-
kelakció.
Székellakcióstok azonnal küldjék be
az elszámolást!
Az Országos Székellakcióst

SZE

Milye

London, a
karcsu, negyv
donból. A nag
zónségees hala
csomagjait, u
joiva még so
robogó vonat
dant lord Linl

Rövidesen,
ládja hosszú
India főváros
lág egyik legi
Időhöz kötött
ténelmi jelent
Linlithgow les

Háromszáz
vője az ő tap
volt ez már e
történelmi cse
Lord Curzon
Rufus Issac (k
karrierje), de
rályra, aki a l
az ázsiai csás
vár a nagy fel
ségekből és a
dial tartomány
Indiáját, az ő
nyos birodalm
tendően elke
után, elfogadó
won keresztül
ragrafusokból
valóságga. Re
önkormányzatt
mentben egyes
hogy a számta
lyeknek élen a
és rázsák ura
ségees államele
történelem egy
végrehajítja le
tok egész Indi
melynek felcsa
szer tűzbeborít
új fejlődést ke
megvetnie —
India alapjait.

Talán már e
kul az új alkü
nagysága. De
megegíretetöb
páratlan mélt
Reading, akit z
sága politikai
mében kétség
kifejtés és em
táció fölött, m
jellemzi.

India alkirá
kisebb-nagyobb
dik. A kasmiri
hyderabadi, m
terjedésben f
államot. Hyder
medán fejedek
kója van. Mind
legendákat is
között ének (s
szívesebben Eu
lük). Az india
telj, hogy lehe
tartozó fejedek
Igy tehát eu
is óriási. Négy
lia minisztereh
tehát közel hus

Adelhi Vic
építőmestere az
ja a Kelet min
roppant mérete
rémiti minden
te beteg lett, n
alkirályt megil
nak nevezett si
hat, mint valak
vár. Csakhogy
a világ leghata
lájának mindig
Lord Linlith
európai udvar
indus harcosok
nyal átszótt
egyenyruhák bu
banu apródok

Elindult világtörténelmi szerepének színhelyére India új alkirálya

Milyen feladatokat vállalt Lord Linlithgow Anglia legtöbb veszedelmétől fenyegetett birodalmában

London, április 30. Néhány nap előtt karscsu, negyvenöt éves ur utazott el Londonból. A nagy utra induló angol ur, más közönséges halandóhoz hasonlóan keresgélte csomagjait, újságot vásárolt és azután kihajolva még soká intégetett a tengerpart felé robogó vonat ablakából. Így hagyta el London lord Linlithgow, India új alkirálya.

Az „India-bill“.

Rövidesen, amikor lord Linlithgow és családja hosszú utat után megérkezik Delhibe, India fővárosába, az egyszerű utasból a világ egyik leghatalmasabb — uralkodója lesz. Időhöz kötött uralkodás, de időtlen világtörténelmi jelentőségében. Őt esztendeig lord Linlithgow lesz India alkirálya.

Háromszázötven millió ember sorsa és jövője az ő tapintatától és erélyétől függ. Így volt ez már elődeinél is, akik között olyan történelmi csengésű nevek szerepelnek, mint Lord Curzon és Reading márká, az egykori Rufus Issac (talán a világ legnagyobb zsidó karrierje), de kétszeresen áll ez az új alkirályra, aki a legkritikusabb időben foglalja el az ázsiai császárság uralkodói trónusát. Réá vár a nagy feladat, hogy a feudális fejedelemségekből és a gyarmati függőségben álló indiai tartományokból megteremtse a jövő új Indiáját, az önállóság felé fejlődő alkotmányos birodalmat. Az „India-bill“, a múlt esztendőben elkezdett politikai küzdelmek után elfogadott India-törvény, Lord Linlithgowon keresztül válik papírosra rögzített paragrafusokból világtörténelmi kihatású élő valósággá. Réá vár, hogy megteremtse az önkormányzattal rendelkező, közös parlamentben egyesülő új tartományokat, réá vár, hogy a számtalan India-fejedelemséget, melyeknek élén a meszagszágú maharadzák és rádzsák uralkodnak, beforrassza India egységes államletébe. Lord Linlithgow a világtörténelmi egyik leghatalmasabb kísérletének végrehajtója lesz. A fajok, vallások és kasztok egész Indiát aláaknázó örök ellentétéből, melynek felcsapódó lángjai már nem egyszer tüzbeborították a nagy ázsiai birodalmat, új fejlődést kell kikényszeríteni, neki kell megvetnie — ha sikerül majd — a modern India alapjait.

Pompa, gazdagság.

Talán már ebből a néhány szóból is kialakul az új alkirályra váró feladat sulya és nagysága. De az európai ember számára még megerősítőbb a külső életforma, melyet ez a páratlan méltóság viselőjére kényszerít. Lord Reading, aki zseniálisan áthidalta alkirálysága politikai nehézségét, a szó szoros értelmében kétségbeesett a mellőzhetetlen pompa-kifejtés és emberfeletten ragyogó reprezentáció fölött, mely az alkirály kormányzását jellemzi.

India alkirálya tulajdonképpen hatszázhusz kisebb-nagyobb indiai fejedelem felett uralkodik. A kaszmiri, a patialai, a barodai, gvaliori, hyderabadai, mysorei fejedelmek országai kiterjedésben felülmúlják a legtöbb európai államot. Hyderabadnak, a legnagyobb mohamedán fejedelemségnek tizenhárommillió lakója van. Mindezek a távolkeleti uralkodók a legendákat is felülmúló pompa és ragyogás között élnek (ha ugyan nem turistáskodnak szívesebben Európában, mint oly sokan közülük). Az indiai alkirály tekintélye megköveteli, hogy lehetőleg ne maradjon el az alája tartozó fejedelmek életmódja mögött.

Igy tehát európai mértékkel mérve fizetése is óriási. Negyszzerannyi, mint amennyit Anglia miniszterelnöke kap. Évi huszezer font, tehát közel huszmillió lej.

Az alkirály udvara.

Adelhi Viceroy-Palace, melynek európai építőmestere azon igyekezett, hogy felülmúlja a Kelet minden fényűző pompáját a maga roppant méreteivel, szertelen díszítésével elremiti minden új lakóját. Lord Reading szinte beteg lett, mikor be kellett költöznie. Az alkirályt megillető másik palota a „Lodge“-nak nevezett simlai nyárilak olyanféleképpen hat, mint valami felnagyított skóciai lovagvár. Csakhogy ennek a lovagvárnak ablakai a világ leghatalmasabb hegyiségeinek a Himalájának mindig hóborította ormaira néznek.

Lord Linlithgow udvartartásával nincs európai udvar, mely vetekedhetne. Nemes indus harcosokból álló testőrségét szinarany-nyal átszótt skarlátvörös, drágakőgombos egyenruhák burkolják. Gyémántforgós turbánú apródok kukusznak trónszéke mellett.

Hivatalosan sohasem mutatkozhat pompázó kísérete nélkül. Ünneplés közlekedési eszközökkel a selyemszönyegekkel borított elefántkötél. Mint valami földöntúli jelenség, ring az aranykantáratú óriás állatra ágyazott trónszéken a tömeg feje felett. Miután Keleten minden urnak sereg szolgálja van, az alkirály nem lehet meg néhány száz fényes egyenruhájú szolga nélkül. Több adjuvánsa, szármányosága van, mint akár az angol királynak. Ha egy-egy várost meglátogat, a koronás uralkodót megillető ágyulövekek dörögnek el tiszteletére. Diszruháját oly gazdag ezüstspaszomány fedi, hogy az egyenruha nemesfémburkolata megmentette egyszer egy alkirály életét. A merénylő golyója lepattant az ezüstről. Sehol a világon nem fordul meg annyi vendég, mint az alkirály palotáiban. Lord Curun, amikor egyideig Kalkuttában tartott udvart, egy hónap alatt háromezeröttszáz előkelőséget látott vendégül.

Elfoglalták és önkényesen kiszajátították a legnagyobb spanyol sörgyárat a munkásai

A munkások ígéretet tettek a volt tulajdonosnak, hogy részesíteni fogják a jövedelméből

Madrid, április 30. (Rador.) A legnagyobb spanyol sörgyár, az Aguilar munkásai elfoglalták a gyárat és annak élére maguk közül bizottságot állítottak, megváltoztatták a művek nevét U. A. P.-ra (Proletár testvérek uniója). A gyári szov-

jet nagylelkű tagjai ígéretet tettek arra az eltávolított gyártulajdonosoknak, hogy bizonyos összeget fizetnek nekik az épület és gépek bére fejében és részesedést is fognak nekik adni.

A zsidó nép adjon méltó választ a palesztinai eseményekre

A cionista exekutívé és a Jewish Agency felhívása a világ zsidóságához

Jeruzsálem, április 30. Jelentette az Uj Kelet, hogy a palesztinai zavargások kapcsán a cionista szervezet és a Jewish Agency exekutívéje felhívást intézett a világ zsidóságához. Az exekutívé kiáltványa a következő:

„A zsidó néphez!

A sulyos megpróbáltatás napjaiban vigaszt lelünk annak tudatában, hogy az egész világ zsidó-ága aggódik a palesztinai zsidó építőmunka sorsáért, mely nemcsak a zsidó Jisuv, hanem az egész nép műve.

A ti mozgalmatokat mi nemcsak a ma Palesztinában élő 400 ezer zsidónak az életéért és jólétéért való gondoskodásból valószínűleg meg, hanem a mi népünk nagy történelmi reményének, Erec Jiszráél felépítésének realizálásért.

Nem ez az első eset, hogy a mi békés, teremtő erőfeszítéseinket felzavart pogromisták támadásai zavarják meg. A veszély még nem mult el, de a Jisuv erősen áll és nem érzi magát védtelenül és tehetetlenül. Ellenkezőleg — meg van győződve arról, hogy semmilyen ellenséges hatalom nem képes megrendíteni azokat az erős alapokat, amelyeket nekünk ősz-hazánk alá sikerült leraknunk.

Szükség esetén mindannyian, mint egy ember állunk készen megvédeni pozícióinkat, életünket és becsületünket. Legyen bármilyen nagy áldozatunknak ára — a mi művünk nem fog megszakadni.

Gyászoljuk és siratjuk az ártatlan jaffai áldozatokat, de semmilyen vezettség nem lehet oly nagy, hogy megingathatná azon elhatározásunkat, hogy a mi országunkban újra szabad és biztos otthonot teremtsünk a szétszórt és üldözött zsidó nép számára. Csak a mi kis számunk az országban az, amely felmerülne engedni szomszédaink legrosszabb elemeiben azt a gonosz gondolatot, hogy képesek lehetnek feltartóztatni a mi előremenetelünket za-

vargásokkal és erőszakos tettekkel.

Mi hivatással fordulunk ezért a gálat minden zsidójához, hogy legnagyobb erőfeszítéseiket vessék latba a mi művünk gazdasági, politikai és morális erősítésére.

Nincs szükségünk nyomor-segélyre, alapokra van szükségünk, törekvéseink kiszélesítéséhez és növeléséhez, hogy állandó otthonot teremtsünk Erec Jiszráelben Németország, Lengyelország és a többi keleti és nyugati országok azon zsidóinak, akiknek egyetlen reményük — Cion.

Alapjainkon (Keren Hajjeszod és Keren Kajemet) keresztül a pénzügyi erők nagyvonalu mobilizálásának kell végbenemnie a palesztinai zsidó bevándorlás, földvásárlás és kolonizáció kiszélesítéséért, olyan mozgósításnak, amely a zsidó nép minden részét egyesíti a Cionista Szervezet és a Jewish Agency zászlaja alatt azoknak a politikai jogoknak az egységes megvédésében, amelyeket a zsidó nép történelmi hazájában szerzett.

Ezen feladatok teljesítésére hívjuk fel az egész zsidóságot!

Chaszku venitchazak!

A Cionista Szervezet és a Jewish Agency exekutívéje

Háborus jellegű felvonulással ünneplik meg a május elsejét Berlinben

Berlin, (Rador.) A fővárosban május elsejét a munka ünnepeként fogják emlékeztetni tenni egy óriási felvonulással a Lustgarten és Charlottenburg közti 7 kilométeres utvonalon. Ezen az uton kellett volna a győztesen befejezett világháború után a frontról visszatért német csapatoknak defilírozni.

SOLVOLITH-FOGPÉP

megakadályozza a fogkő képződést, mert ez az egyetlen fogpép, amely valódi, köoldó karlsbadi forrássót tartalmaz. Solvolith-fogpép fogainak védelmezője.

35 év óta Kipróbált

fogköoldó

Aranybafoglalt elefántesont trónusokon foglal helyet az alkirály és felesége a nagy fogadtatásokon. Az alkirályné diadémje ragyogóbb, mint a királynéi korona. Azt is meg kell szokniok Lord Linlithgowéknak, hogy minden lépésüket szolgálk kísérik óriás vörös ernyővel kezökben. Az ernyő Indiában a fejedelmi pompa mellőzhetetlen kelleke.

(R. L.)

Miért történtek az április 30-iki letartóztatások

BUCURESTI, április 30. Az éjjel fogatatosított házkutatások nincsenek kapcsolatban a május 1 előtti szokásos övintézkedésekkel, — mondják a belügyminisztérium körében. A Blocul Muncitoresc fővárosi irodájában tartott házkutatás után a hatóságok arra a konkluzióra jutottak, hogy ez a szervezet álcázott kommunista szerv. Ennek következtében a munkások blokkját felszátják. A letartóztatottak kislejtése után a szervezet vezetőit a rendőrségen tartották, de valószínű, hogy holnap este szabadlábra helyezik őket.

Holnap, május elsején az összes bírói fórumok működnek, változatlanul. A lapok azonban nem jelennek meg, az iskolák és üzletek zárva tartanak.

Ismeretlen helyre utaztak Lindbergh és felesége

Párizs, április 30. Lindbergh és felesége, akiknek hollétéről napok óta nem tudnak, Rochelle fürdőhelyen tartózkodnak. Amikor az újságírók ostrom alá vették őket, a házaspár azonnal összezsugorolt és ismeretlen helyre távozott.

Ismét véres összetűzés volt Lengyelországban munkások és a rendőrség között

Varsó, április 30. Krakko mellett Khrzanowban összeütközés keletkezett a rendőrség és a sztrájkolók között. Tizennégy rendőr és két sztrájkoló megsebesült. Két sztrájkoló meghalt. A rendőrség könnyfakasztó bombákat dobott a tüntetők közé.

— Sirkövetés. Május 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a neolog izr. hitközség új temetőjében néhai Fodor Deszö, a Select-mozgó volt igazgatójának sirkövetése, melyre a rokonokat, barátokat és ismerősöket ez-uton is meghívja a család.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, május 1.

Bécs. 17.05: Rádiózenekar. 20.15: A bécsi filharmonikusok hangversenye. 23.45: Kamarazene.

Budapest. 6.30: Cigányzene. 6.45: Torna. 6.45: Torna. 7: Cselényi József magyar nótákat énekel. 10: Hírek. 12.05: Szalonzene. — 17.30: Cimbalom. 18.10: Hanglemezek. 19.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Mozart: Szótketés a szerályból. Pataky Kálmán vendégfellépte. 23.10: Jazz.

Belgrád. 17.45: Népdalok. 19.50: Rádiózenekar. Brüsszel. 20: Harmónika. 20.30: Rádiózenekar.

Droitwich. 17.15: Könyvi zene. 19.30: Szalonzene. Milánó. 21.30: Albertelli csellóművész játéka.

Osló. 17.15: Művészlemezek. 22.15: Könyvi zene.

Prága. 20.40: Dvorzsák művek híres művészek előadásában.

Regional. 18.30: Szalonzene.

Stockholm. 20: Katonazene. 22: Szórakoztató zene.

Toulouse. 19.40: Szalonzene. 20.10: Hangverseny.

SPORT

Feléledt a berlini olimpia elleni bojkottmozgalom

Párizs, április 30. Még az elmúlt évben az Egyesült Államokban megalom indult meg, amely a berlini olimpia játékok bojkottját irta zászlajára. Nagy küzdelem után az USA közgyűlésen azután lezavarták a bojkottpártot, de most újabb mozgalom indult meg, ezúttal Európában van a veszély. A „Fair play” jelszavát választotta címébe ez a bizottság, amely az olimpiai eszme védelmében alakult meg április elején Párizsban a berlini olimpia ellen. A bizottság június 6-7-re hívta össze Párizsba a berlini olimpia ellen- ségeit. A bizottságban a nemzetközileg ismertebb nevek között a következőket találjuk: Franciaország: Godard, Moro Giffari, Csehszlovákia: Kameniczky, Obrowsky, Fanta, USA: Leiper, Gordon, Battle, Anglia: Mond, Warner, Dánia: Freuchen, Svájc: Steinemann. A „Fair play” komité arra hivatkozik, hogy hiányzik az igazi béke szelleme a németek olimpiájáról, annak ellenére, hogy a téli olimpiát külsőleg fényes keretben rendezték meg.

A jugoszláv labdarugóválogatott csapata tegnap tartotta utolsó edzőmérkőzését a románok elleni meccs előtt. A jugoszlávok 5:0 arányban győztek a bécsi Hakoah felett.

Debrecenben a palesztinai turájáról hazakerkezett Bocskai szerdán a Szegeci FC-vel játszott bajnoki mérkőzést. A mérkőzés 1:1 (1:1) arányban döntetlenül végződött.

Az Irország ellen készülő magyar válogatott szerdán délután Budapesten 3x20 perces edzőmérkőzést játszott Délmagyarország válogatottja ellen. A nagyválogatott jó játékkal 7:1 (3:0, 3:0, 1:1) arányban győzött. Különösen jó volt Sárosi a csapatból.

KÖZELEDIK A ROMAN-MAGYAR SPORT- BÉKE

Bucuresti, április 30. A legfelsőbb sport-szövetség szerdán délután ülést tartott, amelyen a magyar-román sportbékének a tervével foglalkoztak. Az ülésen meghallgatták azokat a felvilágosításokat és megjegyzéseket, amelyeket az állambiztonsági hivatal és a román külügyminisztérium ebben az ügyben a szövetségnek tudomására kíván hozni. Mivel a futball van érdekelve elsősorban ebben a kérdésben, ma estére összehívták az FRFA intézőbizottságát, hogy állásfoglaljon. Az OETR-t, vagyis a legfelsőbb szövetségi szervezet Neagu Boerescu, a labdarugószövetséget Fulga, míg az UFSR képviselőiben dr. Buteanu Aurel utazik Budapestre, hogy az Országos Testnevelési Tanácsal felvegyék a tárgyalásokat. A két ország közötti sportbéke így a napokban valószínűleg teljesen helyreáll, ami kizárólag dr. Buteanu Aurel érdeme, aki hosszú heteken keresztül nem ismerve semmiféle fáradságot, azon dolgozott, hogy a béke minél előbb megvalósuljon.

KIK KÉPVISELIK A HAGGIBBORT A KERÜLETI VIVÓBAJNOKSÁGON

Cluj, április 30. Szombat-vasárnap bonyolítja le a vivókerület bajnoki versenyeit az oradeai NSE rendezésében. A Haggibbor részéről minden valószínűség szerint a következők indulnak el: törben Herczeg, Rados, Nussbacher, kardban Mózes II és Erős I. Ha Herczeg elindul, majd biztosra lehet venni, hogy megvédi bajnokságát. Veszélyes rá nézve elsősorban Rados lehet, ha jó napot fog ki. Nussbachernek helyezési esélye még nincs, de a verseny tűzében sokat tanulhat. Kardban ugy Erős I, mint Mózes II legutóbbi szereplésük alapján meglepetésekre is képesek, de legalább döntőbejutásukra számíthatunk.

MSE — KAC BARÁTSÁGOS MÉRKŐZÉS LESZ VASÁRNAP CLUJON

Cluj, április 30. Miután az aradi munkáscsapat a KAC vezetősége nem tudott meg- egyezni, így a tg-műresi MSE játszik vasárnap Clujon a KAC csapatával barátságos mérkőzést. Az alkalommal tegnap esti ülésen egyébként a pénteki, valamint a vasárnapi sportprogramot a következőképpen állította össze:

Május 1-én: Nagypályán délután 4.30-kor Victoria—KAC, 5.50-kor U—Haggibbor törpe mérkőzések.

Május 3-án: Kispálya. Reggel 8-kor KAC—KMSC ifj. bajnoki, 10-kor Haggibbor—CFR ifj. bajnoki, 12-kor Unirea—Reuniunea I. oszt. bajnoki.

Nagypálya. Reggel 8-kor Napoca—Avram Iancu I. oszt. bajnoki, 10-kor UEC—KMSC I. oszt. bajnoki, 12-kor U—Victoria ifjúsági bajnoki; délután 2-kor H B)—Vasöntöde Bo-

lohan-kupa, 4-kor atlétikai verseny, fél 6-kor MSE—KAC barátságos mérkőzés.

A Haggibbor futballszakosztályának vezetősége felhívja az összes törpe játékosait, hogy a ma délutáni Univeritate elleni barátságos mérkőzésre teljes számban jelenjenek meg a sporttelepen.

Bucurestiben ma délután két A) ligamérkőzést játszanak le. A Ripensia a CFR-vel, míg az aradi munkáscsapat a Juventus ellen játszik.

SZÍNHÁZ-FILM

Magyar Színház
Péntek, május 1-én 9 órakor, szombat, május 2-án 9 órakor, vasárnap, május 3-án 9-kor és hétfőn, május 4-én este fél 9 órakor:

Méltóságos asszony

Békeffy István és Stella Adorján vigjátéka 3 felvonásban (6 képpen).

SZEREPLŐK:			
Kerekes	Toma Sándor	Igazgató	Közégi Margit
Kerekesné	Czoppán Flóri	Vas Blanka	Beness Ilona
Teri	Sándor Stefi	A sréber	Wojticzky Elvira
Tahi	Gróf László	Verseczy	Báza Éva
Varga	Csóka József	Manci	Bartha Maris
Kulcsár	Borovszky Oszkár	Kövé néni	Miklóssy Margit
Oszkár	Balázs Samu	Sóvány néni	Steff Annus
Lonci	Harmath Jolán	Kifutólány	Fekete Kató
Sári	Stefanidesz Ilia	Pedellus	Dancsó György
Fehér Pál	Lantos Béla	Mari	Bányay Rózsi

Rendező: Gróf László.

A Méltóságos asszony eddig 185 előadást ért meg Budapesten és most is állandóan műsoron van.

Mai előadások a színházban

Három előadást tart ma a színház. Délután 3 órakor a nagysikerű Budapest—Wien, Nászut Bécsbe című operettjüdünságnak lesz az első olcsó helyáras előadása. Hat órakor

Lehár Ferenc páratlan sikerrel felújított legjobb operettje az Éva kerül színpadra. Este 9 órakor második előadása van a Méltóságos asszonynak.

Eredeti népszínmű eredeti népszíneszettel vasárnap délután a Magyar Színházban

Rendkívül érdekes bemutató előadása lesz vasárnap délután 3 órakor a Magyar Színházban. A magyarfenesi földésműködvelők előadják Bárdos Péter 4 felvonásos népszínművét. A gyűjtőjáték, amelynek dalait Kun Gy. István dalköri karnagy zenésítette. A darabot Nemes Dezső ref. lelkes rendezi. A

dalokat pedig a daloskór énekkara adja elő. Minthogy a dalárda országzserte a legjobb hírnévek örvend, már ebből a szempontból is óriási érdeklődésre tarthat számot ez a különleges előadás. Az előadást olcsó helyárakkal tartják meg.

A SZÍNHÁZ MÜSORA:

Péntek, május 1. d. u. 3: Nászut Bécsbe. Budapest—Wien). A nagysikerű operett első olcsó helyáras előadása. d. u. 6: Éva. (Lehár nagyoperettje ötödésör.) este 9: Méltóságos asszony. (Rendez bérlet.)

Szombat d. u. 5: Bécsi tavasz. (A nagysikerű operett első olcsó helyáras előadása.) este 9: Méltóságos asszony. (Harmad-szor.)

Vasárnap d. u. 3: A Magyarfenesi Dalkör működvelő színészeinek előadása: A gyűjtőjáték. (Bárdos Péter népszínműve 4 felvonásban, Kun Gy. István zenéjével, olcsó helyárakkal.)

d. u. 6: Házasság. (Nyolcadésör.) este 9: Méltóságos asszony. (Negyedszer) Hétfő fél 9: Méltóságos asszony. (Ötödésör.) Keddtől: A néma lovente. (Heltai Jenő óriási sikertű vigjátéka.)

ROMAN OPERA MÜSORA:

Péntek május 1. Lohengrin (Emil Marinescu tenorral).

Szombat május 2. (Iskolai matiné). Rigoletto. (Alex Lupescu bariton).

Vasárnap május 3. Vigözvegy. (Matiné)

Hétfő május 4. Aida (Aca de Barbu szoprán, Emil Marinescu tenor, P. Stefanescu Goanga baritonékesekkel).

Szerda május 6. Tosca. (Aca de Barbu szoprán, Emil Marinescu tenor, Stefanescu Goanga bariton énekesekkel).

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Ma, pénteken és holnap, szombaton kiemelkedő filmesemény! Edward G. Robinson rendkívül izgalmas bűnügyi slágerfilmje: Üldöz a világ!

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

2 csoda-sláger! Nagy preimer: I. Nemezis. Izgalmas dráma Jack Holttal. II. Kozák és csalógnay. Kalandor-operett Chopin és Bellini áriáival. Jarmilla Novotna, Ivan Petrovics, Gerda Maurus-sal. Hely-árak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor.

MUNKAS MOZGÓ MÜSORA:

Pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órakor két világszenzáció: I. Patt és Patachon, mint leányrablók. Az első beszélőfilmje a két kiváló komikusnak. II. Asszonyok fehérben. Társadalmi dráma. Fősz.: John Boler és Loretta Young. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

Munkásbiztosító

Lista de plata (10 munkáson felül) Lakbérleti szerződés

BOROS papir-kereskedésben

Dr. Al. Şoimaru a TONOGLOBINE IRRADIÉ-ről

Al. Şoimaru dr., a sajnos nemrég az ismert tragikus körülmények között elhunyt orvos, ezt írja nekünk:

„Ajánlom a vérszegény betegeknek a „Tonoglobine Irradié“-t. Nagyon meg voltam elégedve az elért eredményekkel“.

(ss.) Dr. Al. Şoimaru
chirurg in Spitalul Coltea

Fenti elismerést ma afölötti sajnálkozá- sunkkal hozzuk nyilvánosságra, hogy már nincs közöttünk a szenvedők jóbarátja. De mégis visszaadjuk szavait, mert azok csakis abból a kívánságából eredtek, hogy a betegeknek, akik vizsgálata és kezelése alatt állottak, segítségükre lehessen és mert őszintén bevallott, mélyen emberi érzéseinek kell hogy visszhangja legyen.

FIGYELEM!

Saját érdekében szörmealakítá- sait és javításait most eszközölje, olcsó nyári árak mellett a

WEISZ ERNEST

szörmeszalóban (Gólya palota). Molykár elleni megóvások garan- cia mellett.

APRÓ ÚJÍRTÁSOK

Egyszer közzétett egy ma 2 lej, vasárnap betűvel 4 lej. Legkésőbb ápróhírétés 20 lej. Álláskeresésnek 30 szárnak kedvezmény. Apróhírétések díja előző fizetésű. Jelleg- levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a szociális összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 116.

Egy kétszoba, előszoba, fürdőszoba lakás Str. Saguna 7 alatt május 1-re olcsón kiadó. Érdeklődni az Uj Kelet kiadóhivatalában.

2 szoba azonnal kiadó, Str. Baron L. Pop 10.

Bucuresti 3 tagu urica¹⁴ dhoz keresek 25—35 éves egyedülálló szakácsnőt, csakis olyan ajánkozzák, aki jobb ortodox helyen éveken át főzött. Ajánlatokat igények meg- jelölésével, esetleg fényképpel és bizonyít- ványmásolatokkal Fabrica de Ciorapi Bucu- resti II. Bulv. Basarab No. 79 címre kérek.

Gyapjúkasmir-lobogókat gyárt különböző méretben a Fabrica de Basmale Schul, Cluj, Str. Călugăreţelor 11a. Színeink garantáltak moshatók és színtartók, melyek nem össze- varrottak, hanem egy darabban gyártottak.

Két szobás, konyhás, komfortos lakás má- jus 1-re kiadó. Cal. Reg. Ferd. 70.

Irodának vagy orvosi rendelőnek kiadó kettő szoba, júniusra vagy azonnalra is. Calea Victoriei 45.

200.000 lej készpénzzel két könyvelő-keres- kedő állást vagy más elhelyezkedést keres együtt vagy külön. Cim: Nagyfaludi Cluj, Traian 39.

Házvezetőnek ajánlok megbízható, kö- zépkorú izr. nő ki a háztartás minden ágá- ban jártas. Cim: Rosenberg, Str. Romei 34.

Költözőknek villany, antenna, vízszere- les legolcsóbban vállalja „Technolux”, Piata Mihai Viteazul 40. Vashidnál.

Komoly erdélyi gyár képviselője, ki az or- szág összes rövidáru grossistáit 4—5 heten- ként látogatja, magával vinne egy-két ko- moly cikket, kisebb kollekcióval. Versenyké- pes árán kizárólag utánvétes eladásra is vál- lalkozik. „Komoly erő” jellegre a kiadóba.

Köser vegetáriánus kosztra is elfogad abo- nenseket, Mandulané, C. Reg. Ferd. 3.

Kirándulásra alkalmas portatív patefonok és tánclemez legolcsóbb beszerzési forrása: „Pax”, Cal. Victoriei No. 6.

Elettárs kerestetik egy többszörös millió- mos, 43 éves izr. vallású, jömegjelenésű és szépen kereső, nőtlen uriember részére. Ér- tekezni „Mirea” házasságközvetítő irodában.

PÉNTEK, 1936. MÁJUS 1.

szükség- egész év- ta rends- lítjuk. Fe

CORVIA
Str. Buc

— Lapunk köv munkaszünet mia jelenik meg.

— UJABB F mult éjszaka fol- ügyi rendőrség tartott. Örizetbe akik közül 7 oly nem tettek elég képzésen való nek, öt fiatalen ugyan a katonai tek részt rendez katonaszökevény és két férfi, akik taik nem voltak n nai kiképzésben. Premilitar para ahol megindítják

A Viv

— Ausztriába tótársaságoknak klauzulában való ból jelentik: Az rendeletet tett sztrák bizonyított vagy anyklausz kötését. A már lingre irandók á átszámítási kulc

— Elhízott egy sen alkalmazott a keserűvizkura a mozdítja, az any a szirmennyisége a testet könnyed

— Nagy tűz vasöntödében. T Clujon, a Mold és vasöntő műh A tűz keletkezés rült megállapita derült, hogy a hihetetlenül gyo ben, sőt még n volna sor, a tűz Schwarz-féle asz fonon értesített perc múlva, má volt a helyszíne személyesen irán kálatait. Hatalm tenniök a tüzől mintegy 20—25 félő volt, hogy e benzinig és, rob amelynek kára na. A tüzoltóság szítései után a t veszélyt megszün eloltani. A tüzká lapították meg h lések szerint az helynek mintegy

Ha j

PALESZT
Telaviv

40%-os utaz dul

Organizáció s. a. Bucure 3. sz. Cluj, Rege Telefon 10

RADIÉ-ről

lőtti sajnálkozásra, hogy már jó barátja. De mert azok csakis tek, hogy a bete- kezelése alatt ál- és mert ösztönt zéseinek kell hogy

LEM!

szörmealakítást eszközölje, mellett a

RNEST

Golya palota). óvások garan- tett.

RNEST

szó 2 lej, vasgubbi apróhirdetés 20 lej, kávék kedvezménye, a füstölő, jellegű áruca, ha portobélyeg ve van.

eredményel közvetli titatással rendelkező Regele Ferdinand 116.

ba, fürdőszoba lakás május 1-re olcsón kiadó. kiadóhivatalában.

Str. Baron L. Pop 10.

icsa'ához keresek 25 ó szakácsnőt, csakis a jobb ortodox helyen lakotakat igények meg- nyképpel és bizonyít- rica de Clorapi Bucu- No. 79 címre kérek.

okát gyárt különböző Basmale Schul, Cluj, Szineink garantáltam k, melyek nem össze- darabban gyártottak.

s, komfortos lakás má- g. Ferd. 70.

rosi rendelőnek kiadó nagy azonnalra is. Calea

zzel két könyvelő-keres- elhelyezkedést keres im: Nagyfaludi Cluj.

alkozik megbízható, kö- háztartás minden ágá- nberg, Str. Romei 34.

any, antenna, vizszere- lja „Technolux”, Piata ashidnál.

ar képviselője, ki az or- grossistát 4-5 hete- val vinne egy-két ko- kollekcióval. Versenyké- tánvétel eladásra is vál- jellegre a kiadóba.

kosztra is elfogad abo- C. Reg. Ferd. 3.

mas portatív patefonok- csobb beszerzési forrása: No. 6.

egy többszörös millió- llásu, jómegjelenésű és n uriember részére. Er- lasságközvetítő irodában

HIREK

MŰ-JÉG

szükségletét előfizetés útján egész évre biztosítjuk, napon- ta rendszeresen házhoz szál- litjuk. Felvilágosításai szolgál

CORVIN JÉG-GYÁR

Str. Bucovina 28. Tel. 4-92

— Lapunk következő száma a közbeeső munkaszünet miatt, vasárnap a rendes időben jelenik meg.

— UJABB RAZZIA CLUJON. Az el- mult éjszaka folyamán a sziguranca a bün- ügyi rendőrséggel karöltve újabb razzia- t tartott. Öritzbe vettek tizennyolc embert, akik közül 7 olyan fiatalember van, akik nem tettek eleget az előzetes katonai ki- képzésen való jelentkezés kötelezettségé- nek, öt fiatalember, akik jelentkeztek ugyan a katonai kiképzésen, de nem vet- tek részt rendszeren a gyakorlatokon, egy katonaszökevény, három nyilvántartott nő és két férfi, akinek személyazonossági irat- aik nem voltak rendben. Az előzetes kato- nai kiképzésben részesülendő ifjakat, a Premilitar parancsnokságnak adták át, ahol megindítják ellenük az eljárást.

A Vivó Clubban

— Ausztriában megöltötták a biztosítótársaságoknak a devizában és arany- klauzulában való biztosításkötéseket. Bécs- ből jelentik: Az osztrák kormány törvény- rendeletet tett közzé, amely megtiltja az osztrák biztosítótársaságoknak devizában vagy aranyklauzulában szóló biztosítások kötését. A már megkötött biztosítások sil- lingre irandók át a rendezetkez mellélt át- számitási kulcs szerint.

— Elhízott egyéneknek a már régóta szive- sen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvizkura a bélműködést erőteljesen elő- mozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyvéddé teszi. Az orvosok ajánlják.

— Nagy tűz pusztított a Rappaport vasöntőjében. Tegnap este negyedkilenkor Clujon, a Moldovei uccai Rappaport rész- és vasöntő műhelyben nagy tűz ütött ki. A tűz keletkezésének okát, még nem sike- rült megállapítani, annyi mindenestre ki- derült, hogy a kéményből keletkezett és hihetetlenül gyorsan terjedt el a műhely- ben, sőt még mielőtt oltásra kerülhetett volna sor, a tűz átterjedt a szomszédos Schwarz-féle asztalosműhelybe is. A tele- fonon értesített tűzoltóság, alig néhány perc múlva, már teljes készütségben kin- volt a helyszínen. Rosescu parancsnok személyesen irányította a tűzoltóság mun- kálatait. Hatalmas erőfeszítéseket kellett tenniük a tűzoltóknak, mert az udvaron mintegy 20—25 hordó benzin állott, és félő volt, hogy a rohamosan terjedő tűz a benzinig és, robbanás következhetik be, amelynek kára kiszámíthatatlan lett volna. A tűzoltóság félórás hihetetlen erő- feszítése után a tüzet sikerült lokalizálni, a veszélyt megszüntetni, végül pedig teljesen eloltani. A tüzkárt mostanáig még nem állapították meg hivatalosan, az eddigi bec- sések szerint azonban a Rappaport mű- helynek mintegy 250 ezer lejnyi kára van.

Ha jól és olcsón akar PALESZTINÁ-ba utazni a Telavivi mintavására

40%-os utazási kedvezményel, for- duljon bizalommal

O. R. T.

Organizáció Románia de Turism
8. a. Bucuresti, Bdul Take Jonescu
3. sz. Telefon 4-41-65 és
Cluj, Regele Ferdinand ut 33.
Telefon 10-26. utazási irodához.

— Kereskedelmi egyezmény jött létre Szovjetország és Németország között. Berlinből jelentik: Schacht birodalmi gaz- dasági miniszter és Kandelski, berlini orosz kereskedelmi megbízott egyezményt írtak alá Szovjetország és Németor- szág 1936 évi kereskedelmének szabályo- zásáról. Az egyezmény előírja az összes importált, vagy exportált árucikkek tény- leges fizetését. Az oroszoknak azonban jo- guk van a Németországból bevitt árucik- keket a birodalomban zárolt márkaleté- iekkel kiegyenlíteni.

— Titkos ülést tart a pápai konzisztó- rium. Rómából jelentik: A pápai konzis- tórium május 25-én titkos ülést tart. Má- jus 28-án fogják nyilvános ünnepségen felavatni bíborosokká a párizsi, madridi, bécsi és varsói pápai nunciusokat.

— A török külügyi államtitkár Moszk- vában. Moszkvából jelentik: Menemencso- lu török külügyi államtitkár ma az orosz fővárosba érkezett.

— Stefan Zweig: A rendőrmiszter. Joseph Fouché a maga korának leghatalmasabb em- bere és minden idők legérdekesebb alakjainak egyike. Balzac ezt írja róla: „Sajátságos zse- nialtása, amely Napoleont valóságos félelem- mel töltötte el, lassan bontakozott ki”... „Ez a kolostori fegyelemben nevelkedett, sá- padt ember Bonapartenak a veséjébe látott, hasznos tanácsokat, értékes felvilágosításokat adott. Sem régi, sem új kollegái nem sejtet- ték még ekkor zsenijének nagyságát, amely lényegében a kormányzásra és uralkodásra való tehetség volt. Stefan Zweig: Fouché életrajza valóságos mestermű. Marie Antoi- nette 125.— Lei, „A Lélek orvosai” 125.— Lei és az „Emberek” fve. 96 és kve. 129.— prop- aganda kiadása után, most „A rendőrmisz- ter” is megjelent és füzve 66.— Lei, köve 101.— Lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Pantheon ujdonságok teljes jegyzékét.

— Dr. Herskovits Izidor röntgenzakorvos, (Str. Iorga 21.) rendelését újból megkezdte. Röntgenkonzilium hozható készülékkel a betegágynál is bárhol, ahol áram van.

Ma, péntek este

minden eddigit felülmúló világrakció.

— A hold állása alapján két évre előre ki lehet számítani bármely vidék időjárásának változását. Washingtonból jelentik: Az Egye- sült Államok haditengerészeti minisztériuma megvette Selby Maxwell tanár korszakalkotó találmányát, mely az időjárást teszi az ame- rikai haderő szövetségességévé. Maxwell tanár a haditengerészet csikagói vizrajzi hivatalá- ban dolgozik. Találmányának lényege titkos számitási eljárás, melynek segítségével a hold állása alapján két évre előre és a lehető legrészletesebben ki lehet számítani bár- mely vidék időjárásának változását. Az ed- digi beható kísérletek során a jóslatok 70 százaléka teljes pontossággal bevált. Max- well tanár, aki legutóbb a Csikágotól a Csen- des óceánig terjedő országrész időjárásának hullámzásait jósolta meg, nyáron olyan he- lyekre utazik, ahol aszály, illetve árvizek bekövetkezését jósolta, hogy ellenőrizze jó- slatai megbízhatóságát. A találmány lehetővé tenné például, hogy az amerikai légi haderő oly időre tervezze támadását, midőn bomba- vetői a felhők védelme alatt érkezhettek cél- pontjuk fölé, vagy hadseregei és hadihajói mozdulatait felhőszakadások, viharok és egyéb, a hadviselést befolyásoló időjárási változásokhoz alkalmazza.

— Ráth Efraim előadása Petroseniben. Ráth Efraim hétón Petrosenibe érkezett és este 9 órakor a Kigyó-uccai templomban nagy közönség jelenlétében tartotta meg elő- adását, a tőle megszokott lendülettel, szó- nokai készséget csillogtatva. Beszédében fog- lalkozott a mai palesztinai szomorú esemé- nyekkel és meggyőző erővel mutatott rá arra a szükség-szerűsége, hogy erre az események a világon szétszórt zsidóság csak a megkét- szeresített cionista munkával felelhet méltó- an, ahogy azt már a sok világvárosban megt- tartott hatalmas gyűlések is megállapították és elhatározták. Az alapok és sékeláció ér- dekében való közreműködésre szólította fel ezután a jelenlevőket, akikre Ráth Efraim szavai igen nagy hatással voltak és lelkesen ünnepelték. Beszédét megelőzőleg Hoffmann Miksa bankig. hitközségi elnök üdvözölte, majd Schäffer Lipót h. cs. elnök köszönte meg az előadást. Kedd délután Schäffer Lipótné, Wizo elnöknő Ráth Efraim tiszteletére teát adott a KKL javára. Kedd este Lupeniben tartott Ráth Efraim előadást nagy hallgatós- ság előtt.

Amit már nem is merem remélni, megtörtént...

10 esztendeig szenvedtem súlyos gyomor- bajjal, hiába próbálkoztam a legkülönbözőbb gyógyszerekkel, nem segítettek. Már minden reményemet elvesztettem a gyógyulásban, amikor felhívták figyelmemet a „Gastro D.” amerikai gyógyszerre. Rendeltem 1 üveggel és annak elfogása után el vagyok ragadtat- va a csodálatos eredménytől. Ugy érzem, mintha újjászülettem volna, tudok enni, alud- ni, nincsenek fájdalmaim, sziveskedjenek még 2 üveggel küldeni, hogy folytassam a kurát.

Teljes tisztelettel: Gerdosescu I. N. szövet- kezeti könyvelő, Mora Slobozia, jud. Dom- bovița.

A Gastro D. 130 lej utánvétellel kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerész, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Fenti elismerő sorokhoz még csak annyit fűzünk hozzá, hogy a „Gastro D.” kezelés ajánlatos az összes gyomor- és bélbántalmak, székrekedések, valamint epe-, vese- és min- dennemű ideges emésztési zavarok ellen.

— Duca gyilkosainak a fényképét tüzte ki a kabátjára, hat hónapot kapott. Nagy csoport egyetemi hallgató vonult be tegnap a cluj-i hadbírósg tárgyalótermébe. A vádlottak ketrecekben orvostanhallgató állott. Zeana Ioan. Büntett feldicséreléssel vádolták, mert Duca gyilkosainak kicsinyített fényképét jel- vényként viselte a kabátján. Kihallgatásakor elmondotta Zeana, hogy unokatestvére Duca egyik gyilkosának, Iancu Caranicának. Hogy a képet miért viselte a kabátján, arra nem adott pontos felvilágosítást. A vád és véde- szédek elhangzása után a hadbírósg 6 havi elzárásra ítélte Zeana-t. A teremben jelen volt diákok méltatlanokdással fogadták kollégá- juk elítélését.

— Helybenhagyták Kumkoleff volt bol- gár miniszter és Kalenderoff ezredes halá- los ítéletét. Szófiából jelentik: A semmitű- szék elvetette Kumkoleff volt miniszter és Kalenderoff volt ezredes semmisségi pana- szait és így halálos ítéletük jogerős lett. Mindkettő kegyelmi kérvényt írt alá.

— Megnyitlt városunkban a Cal. Reg. Ferd. 11/a szám alatt egy a legmodernebb és leg- kényelmesebb igényeket is kielégítő új ha- risnyaház, ahol a nb. hölgyközönség minden- fajtájú speciális, kitűnő minőségű selyem ha- risnyákat a legolcsóbban szerezheti be. Ugyancsak kaphatók női és gyermek selyem kötött fehérneműk minden minőségben és színben.

— Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felfúvódás, oldalfá- já, légzési zavar, szivdobogás, fejnnyomás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan megélienkíti a gyomor és a belek műkö- dését, az emésztést rendezhezza, megszaba- ditja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosok ajánlják.

— Országos vásár. Jibou községben (jud. Sălaj) május 6. országos állatvásár, május 7-én, országos kirakodó vásár lesz.

A ROYAL-mozgóban ma, pénteken és holnap, szombaton kiemelkedő filmesemény! Edward G. Robinson rendkívül izgalmas bűnügyi slágerfilmje: Uldöz a világ!

— Grünfeld Alfréd képiállítása az Ujság- írőkklubban. Egy tehetséges fiatal zsidó festő- művész képiállítása nyílt meg tegnap az Ujságíróklubban: a Grünfeld Alfrédé, akinek a neve még ismeretlen, de feltétlenül meg- érdemi, hogy nagyon is ismertté legyen. Már első kiállításán is fiataloknál szokatlan ki- fejező erő és mesterségbeli tudás nyilatkozik meg képein. A kiállítás érdemleges méltatá- sára egyik közelebbi számunkban vissza- térünk.

— FELHIVÁS. A cluj-i „Tarbut” IV. osz- tályának 1926-ban végzett növendékeit fel- kérjük, hogy a volt Tarbut-iskola udvarán f. hó május hó 2-án, szombaton d. e. 11 óra- kor rendezendő 10 éves találkozóon feltétlenül és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Rendezőség nevében: Dr. Lasz né Dr. Lasz né Dr. Lasz né Bözsi és Federné Szabó Anni.

Lauri Lawrence

— Sirkőavatás. Ezuton értesítjük rokonain- kat és jóbarátainkat, hogy néhai Jámbor Flóra, okl. gyógyszerész sirkővének avatása május 3-ikán, vasárnap d. e. 11 órakor lesz az új neolog temetőben.

— ORVOSI HIR. Dr. Heller József opera- tőr, szülész, nőgyógyász szakorvos külföldi utjáról hazaérkezett és rendelését folytatja délután 3—5-ig Str. Iuliu Maniu 26. sz. alatt. Telefon 226.

— Értesítés. A Rapid autobus szindikátus értesíti a n. é. közönséget, hogy a bérletek láttamozása a közbeeső ünnepnapok miatt május 2-án és 4-én, történik este 22 óráig. értesíti továbbá, hogy a Str. Eminescun ke- resztül vezető P. Unirii—Parcul Mihaiu vo- nalat május 2-től ismét forgalomba állítja, miután a Str. Cosbuc ezidőszent közlekedése alkalmatlan.

— Erdélyi zsidó diák-költők szerzői estje Targu-Muresen. Május 9-én, szombaton este nagyszabású irodalmi estet rendez az Erdélyi Zsidó Diákszegélyző kultur-bizottsága a Zsidó Kulturpalota előadótermében. Az irodalmi est műsorát Dr. Elekes Miklós (Cluj) előadása vezeti be. Farkas Tibor hegedűszólót játszik (Corelli: La folia) Variátióton. Zongorán ki- séri: Dr. Lányi Oszkár. Mendelsohn Herman (Basarabia) Moartea in mahala (versek). Noszin Bözsi szavalóművésznő, Salamon Ernő, Fekete Ferenc, Szobotka Endre és Abraham Ferenc diákköltők verseiből szaval. Cseli Gyula „Az igazi Heine” című értekezést ol- vassa fel, Brassai Viktor saját verseiből szaval. (Az uton régi árnyék, Biztatás barbárság idején). Adler Hubert a Pharos kiadásában megjelent új héber lírai gyűjteményből fog felolvasni. Az irodalmi est iránt városszerte komoly érdeklődés nyilvánul meg és előrelát- hatólag értékes kulturális élményben lesz ré- sze Targu-Mures zsidó közönségének.

— Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Str. Neulcea 4 sz. alatt a leghigiéné- kusabban berendezett כשר ארטה vegetáriá- nus konyha cukrászattal egybekötve május hó 3-án nyílik meg, ahol a legizsésesebb vegetáriánus ételek és sütemények jutányos árban kaphatók lesznek. Abonensek kedvez- ményben részesülnek. A n. é. közönség szí- ves pártfogását kérve, vagyunk teljes tiszte- lettel Adlerné és Neumann Etta.

a londoni „Colosseum” néger csodatáncosa

— A Poale Cedek cluj-i zsidó iparosok egy- lete f. évi május hó 3-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel az egyet sajtó helyiségében Str. Gh. Baritiu 16 szám alatt taggyűlést tart, amelyre összes tagjainkat ezuton is tisztelettel meghívjuk. Kérjük a tagokat, hogy a gyűlésen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

Budapesti Nemzetközi Vásár május 8—18.

Utazási kedvezmények:

Magyarországon: 50% úgy az oda- mint a visszautazásnál. Érvényes április 28-tól május 28-ig. Romániában: 50% csak a visszautazásnál.

Vizummentes határátlépés

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható:

Clujon: az Economia menetjegyirodánál, Piata Unirii 23, az „Europa-Hermes” menetjegyirodánál, Regele Ferdinand 8 és a Wagons Lits-Cook fióknál, Piata Unirii 18.

UJ KELET Legújabb hírek

Eddig több mint száz egyént tartóztattak le Budapesten a május 1-re tervezett náci-puccs ügyében

Az összeesküvők részletes tervet dolgoztak ki a középületek elfoglalására

Budapest, április 30. Röviden hírt adtunk arról, hogy a budapesti rendőrség náci-összeesküvőket tartóztatott le, akik május elsején puccsal akarták átvenni a hatalmat. A készülő puccsal kapcsolatban Budapestről újabban azt jelentik, hogy a leleplezett náci-szervezetet egy Böszörményi nevű egyén vezette. Amikor a szervezkedés gyanússá vált, a hatóságok házkutatást tartottak annak székhelyén és részletesen kidolgozott tervet találtak a budapesti fontosabb középületek elfoglalására. Több mint 100 a letartóztatottak száma. Hivatalos körök szerint a mozgalomnak távolról sincs olyan fontossága, mint ahogyan a lapok beállítják. Böszörményi komolytalan ember és komolytalan a mozgalma is.

addis-abebei jelentés szerint az összes addis-abebei fegyverfogható embereket be- rendelték és a főváros védelmében nélkülöz- hető csapatokat sürgősen Debra-Brehan felé irányították. Az abesszinek emberföltött erő- feszítéssel fel akarják tartóztatni az olaszok előnyomulását.

Addis-Abeba összes fegyverforgató férfait mozgósították, hogy megkíséreljék velük az olaszok előnyomulásának feltartóztatását

Róma, április 30. (Radior). Hivatalos olasz hadszíntéri jelentés szerint Sassa-Baneh és Bullale helységeket az olasz csapatok elfog- lalták. Az Ogadenben levő Sassa-Baneht erő- sen védték Nashibu rasz és Wehib pasa csapatai.

addis-abebei jelentés szerint az összes addis-abebei fegyverfogható embereket be- rendelték és a főváros védelmében nélkülöz- hető csapatokat sürgősen Debra-Brehan felé irányították. Az abesszinek emberföltött erő- feszítéssel fel akarják tartóztatni az olaszok előnyomulását.

A Havas távirata szerint az olasz motorizált oszlopok Debra-Brehan város kapui előtt állanak. Az olaszok létszáma 10.000 ember. A helységet az abesszin csapatok és lakosság teljesen kiirtette. Debra-Brehan a Desszié-Addis Abeba utvonalon fekszik, cca 100 kilométernyire a fővárostól. Habár az abesszin erők pozícióit nem ismerik, mégis azt hiszik, hogy ezen a vidéken fognak ellen- állást megkísérelni.

addis-abebei jelentés szerint az összes addis-abebei fegyverfogható embereket be- rendelték és a főváros védelmében nélkülöz- hető csapatokat sürgősen Debra-Brehan felé irányították. Az abesszinek emberföltött erő- feszítéssel fel akarják tartóztatni az olaszok előnyomulását.

A palesztinai arab pártok lemondták a Londonba való delegáció küldését

Angol és francia újságírókat támadtak meg az arabok. Jeruzsálemben tüntetést kíséreltek meg. Az erdélyi bevándoroltaknak nem történt bántódásuk a zavargások alatt

Jeruzsálem, április 30. A nacionalista arab agitáció, dacára a kormány energi- kus intézkedéseinek, tovább folyik és ez a magyarázata annak, hogy egyes arab co- portok itt-ott támadásokat kísérelnek meg. Így a Havas-ügynökség és a Daily Telegraph tudósítót támadták meg ara- bok, amint a luddi repülőter felé tartot- tak. Bezúrták autójuk ablakait és magu- kat az újságírókat is megsebesítették. A rendőrség közbelépett és szétverte a tün- tetőket.

emberéletben nem okoztak kárt. Több ház és egy zsidó autótérakat beomlott.

Tegnap beszámoltunk a nazareti arabok tüntetéseiről. Legújabb jelentés szerint a sztrájkvezetőket letartóztatták a nazareti tüntetés kapcsán, melynek során négy rendőr és husz arab megsebesült.

Hír szerint a jeruzsálemi Musrara ne- gyedből a zsidó lakta városrészekbe telepí- tették át a zsidó lakosokat, nehogy újabb támadások érijék őket az arab környezet- ben.

A Havas jelentése szerint Jeruzsálemben, a Damaszkuszi kapu előtt, tüntetni akartak az arabok és a közbelépő rend- őroket közpörrel fogadták. A rendőrök erre a tömegbe lőttek és több arabot meg- sebesítettek. A jaffai zsidó negyedbe állí- tólag bombákat dobtak, amelyek azonban

Tel-Avivban, Haifában és a kolóniákon egyébként a legteljesebb rend és nyugalom uralkodik. Az Uj Kelet szerkesztősége ma táviratot kapott az erdélyi Hegomér Ha- cair kfariszabai kibbucától, melyben köz- lik, hogy az összes erdélyiek jól vannak, sem a városokban, sem a kolóniákon nem

történt bántódásuk és a jisuvban helyre- állott a nyugalom.

Jeruzsálem, április 30. A jaffai zavargások előtt néhány nappal közölte az Uj Kelet, hogy Thomas angol gyarmatügyi miniszter Londonba hívta meg a palesztinai arabok vezetőit, hogy tárgyalásokat folytasson velük a palesztinai törvényho- zó tanács terve kérdésében. Az arab veze- tők nyomban tanácskozára ültek össze és

elvben elfogadták ugyan a meghívást, ab- ban azonban nem tudtak megállapodni, hogy kik legyenek a delegáció tagjai. A zavargások most ezen a téren is változást produkáltak, amennyiben legújabb jelentés szerint az arab pártok vezetői közöttük Sir Arthur Wauchope palesztinai főkormány- zóval, hogy nem fognak küldöttséget me- nezteni Londonba a törvényhozó tanács ügyében folytatandó tárgyalásokra.

Elővezetési paranccsal le- tartóztatták Corneliu Z. Codreanut és Stelescut

Bucuresti, április 30. (Az Uj Kelet tud.) Mint megirtuk, néhány nappal ezelőtt a galati ügyészség letartóztatási végzést adott ki Zelea Codreanu és Stelescu ellen, akik több ízben nem jelentek meg az esküdtsek egy tárgyalásán. A bucuresti

rendőrség a körözlevél alapján tegnap este úgy Codreanut, mint Stelescut őrizet- be vette és rendőri fedezet mellett szállí- totta Galatra, ahol néhány napon belül fog lezajlani az esküdtszéki tárgyalás.

Hivatalos kommuniké jelenti, hogy Bratianu és Tatarescu megegyeztek

Májusban megtartják a liberális párt kongresszusát

Bucuresti, április 30. (Az Uj Kelet tud.) A liberális párt vezetősége tovább folytatja a tárgyalásokat a párt belső békéjének me- geremtéséért. A Dinu Bratianu és Tatarescu között lezajlott megbeszélések alapján a párt országos kongresszusának előkészítésére bi- zottságot küldtek ki, melynek tagjai Sassu, dr Cosinescu, Saveanu, S. Dimitriu és Bebe Bratianu. A kongresszus időpontját Dinu Bratianu fogja megállapítani, aki a napok- ban husz napra egészségi okokból Francia- országra utazik. Ma délelőtt a liberális párt- elnök újabb megbeszélést folytatott barátai- val, akiket a Tatarescuval való megegyezés részleteiről tájékoztattak.

Xeni, Djuvara Al., Oromulu, Maxim Demet- rescu-Braila, Dem. Nicolaescu, Simionescu- Bârlad és Donescu. Dinu Bratianu beszámolt Tatarescuval való beszélgetése lefolyásáról, majd felolvasta a Viitoruban megjelent kö- zleményét:

Az összes lapok úgy értesülnek, hogy a kongresszus időpontjában még nem állapod- tak meg, de azt valószínűleg május 1 és ju- nius 1 között megtartják. A megyei szerve- zetek mindegyike tizes bizottságot fog a kongresszusra küldeni, a liberális párt alap- szabályainak rendelkezései szerint. A Dimi- neata megállapítja, hogy a liberális párt belső villongásai egyelőre végetértek, az el- lentétek elismultak.

„Dinu Bratianu és Gh. Tatarescu meg- beszélése alkalmával megállapítást nyert, hogy a pártkongresszus összehívása a párt- elnök hatáskörébe tartozik és nincs szó a tagozati elnökök ilyen akciójáról, akik nem nyilvánítottak ilyen véleményt. Elhatározást nyert, hogy a liberális pártszabályok értel- mében a kongresszust a pártelnök fogja összehívni, az általa kiűzött időpontra. Igaz- gatóbizottság és alelnök megválasztása, ami nincs benne a szabályokban, nem került szó- ba. A kongresszus előkészítésére bizottság lett kiküldve.

Hivatalos kommuniké a meg- egyezésről
Dinu Bratianu lakásán ma értekezletet tartottak a liberális pártvezetőség tagjai, akik nem voltak jelen a keddi tanácskozáso- kon és pedig: Iamandi, Manolescu-Strunga,

Az utat Iamandi emelkedett szólásra és új- ból felvetette a szélsőséges mozgalmak és különösen a vasgárda (Totul pentru Tara) kérdését, hangoztatva, hogy az anarchista mozgalmak ellen a kormány, mint a párt részéről komoly akcióit kell megindítani.

Olaszország nem küldött megbízottat Londonba

(Elsődali cikkünk folytatása)

Egyidejű londoni jelentés azt a szenzációs hírt közli, hogy ellenére minden cáfolatnak,

az angol külügyi hivatalban mégis komo- lyan tanulmányozták azt a tervet, hogy bizonyos gyarmatokat visszaadnak Né- metországnak, ha ez továbbra is

szó lenne Victor Emánuel királynak, Ad- dis-Abeba elfoglalása után, abesszin csá- szárrá való kikiáltásáról. Nem felel meg a valószínűség az sem, hogy Lengyelország csat- lakozni akarna a római olasz-osztrák-magyar egyezményekhez.

fentartja követeléseit. Az átadásnak azonban csak szimbolikus jellege volna. Allitóltag az Aranypart, Sierra Leone és Nigéria egy ré- szét adnák át Németországnak. Hír szerint az angol kormány több tagja a fenti gyarma- tok, illetőleg gyarmatrészek visszaadása mel- lett foglal állást.

Stelescu bejelentette, hogy a vasgárda május 5-én meg akarja gyilkolni

Bucuresti, április 30. Mihail Stelescu 50 ba- rártja kérvényben fordult a galati ügyész- hez, rámutatva arra, hogy a Vasgárda május 5-re tüzte ki Stelescu meggyilkolását. Kéri a főügyészt, tegye meg a szükséges intézkedé- seket Stelescu, a Crucia Románismului című lap igazgatójának védelmére, mert őt teszik felelőssé a gyilkosság bekövetkezéséért.

A világsajtóban a napokban olyan hírek terjedtek el, hogy Olaszország Londonba meg- bízottat küldött volna, azzal a feladattal, hogy az olasz-abesszin viszály ügyében az angol kormánnyal tárgyaljon. Ezt a híradást most olasz hivatalos kö-ök kategórikusan megcá- folják. A hivatalos közlemény egyidejűleg azt is cáfolja, hogy Németország az Anglia és Olaszország közötti közvetítést vállalta volna. Ugyancsak cáfolatot adtak ki arra a hirre nézve is, mely szerint — legalább is egyelőre

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. tá- nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 12. Telefonszám: 8-61.

CENZURAZ

Taxa postala plătite in num. No. 224713/929.
10. Telefon: 8-61.
Havonta 110 évre 600, egy földre: Havo- félére 12, eg- detések díjsz: KELET az é- dóság egyetlen Cikkeink után- rás megjelölés

Miért v munka

Románia 1936- irányzatának megá- tuszkormány helyé- romániai zsidó hité- vány állami tán- szubvenciót töröl- vallásfelekezeti s- meghagyta, illetve emelte. A kultusz- len eljárása nem- a zsidó felekezetre- csapást jelent, mer- len felekezet sem- fojtó karmait oly- pen a zsidó. Egyet- tozó tömeg sincs l- mértékben deklass- amely az ország é- rubb pauperizáló- bekszarabiai és ma- nyomora közismer- szolgálnak erre a- tai, melyek tulyo- maramuresi zsidók- lusi zsidó kisegzis- színtek létezni, e- egzisztenciánkülli- lakó zsidók, egy- elfőntve, heroiku- legserényebb ér- kenyérért. Ezen sz- győződhetik, aki- szocialis és karita- be és látja ezek- fennmaradásáért- Nem kell tüze- lem okait. A mért- a régi, évtizedes, intézmények legfé- fel, mert az igé- megnőtték, a bev- keutak a zsidó la- tán. Erre jön a folyósított szubve- vatalos — tényleg- nélküli elhallgatni- zet igazán nem a- birt eddigi állam- költségvetésből t- vannak saját sz- intézményei, olyan- felekezetről nincs- ság nem szorult- Hogy az ilyen- tendenciánsz indó- tott ki a zsidóság- kifejtési. A mag- pontjából direkt- indokolatlannak- mogatni államség- fiait intézménye- szubvenció megve- raktere van azért- ért a zsidóságnak- ket tart fenn. Ig- a többi felekezé- meg lehetne von- mindon felekezé- ményei, az azon- közintézmények- tuak, mint a több- intézményei, de- zsidó szocialis in- hivatta vannak- előírások maradé- mozdítani. Magá- létesítése a vall- indokolva, fennta- lemből fakadnak- nem lekicsinyel- kább elismerni, t- lene, mert ezt- szempontjai meg- Hogy a zsidó- is vannak, mely- gesek és indokol- kézenfekvő. M- görögkeleti egyh- feladatot ellátja- ges luxus volna- görögkatolikus e- tot nyújtó aggok- zát a református- A jótékonykod- gondoskodnia l-